

ELŐFIZETÉS ÁRA:

Egész évre . . . 6 frt.
Félévre . . . 3 „
Negyedévre . . . 1 „ 50 kr.

Bérmentlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

A nyiltérben minden garmond sor díja 20 kr.

ZEMPLÉN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLÉN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET“-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

HIRDETÉS DIJJA

hivatalos hirdetéseknel:
Minden szó után 1 kr.
Azonfelül bélyeg 30 kr.

Peténél nagyobb, avagy diszkrétül vagy körzettel ellátott hirdetésekért természet szerint minden négyszög centim. után 3 kr. számítottak.

Állandó hirdetéseknel kedvezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzküldemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

Törvényeink és a köznép.

Igen tisztelt szerkesztő ur! Figyelemmel olvastam el a „Zemplén“ mult heti számában fenti cím alatt megjelent cikket s minthogy a felvetett igazán nemes eszme a köznép erkölcsi és anyagi érdekeinek istápolását célozza, valóban erkölcsi kötelességünk azzal behatóbban foglalkozni.

Bebizonyított tény, hogy minden új törvény, mely a nép anyagi érdekét közelről érinti, életbelépésének idejékor, de sőt azután is hónapokig nem hogy anyagi hasznot hoz, de a népek közvetlenül érzékeny kárt okoz. Hogy csak a közelmúltból idézzek, a régi perrendtartás szerint, ha valaki polgári ügyben 9 órára volt idézve, jól tudta, hogy van ideje 9 és 11 óra között megjelenni, addig el nem makaesolják. Az új summás eljárás szerint ez a 2 órai ügynevezett „makaesolási idő“ megszűnt és a feleknek pontosan meg kell jelenniük a bíróság előtt a kitűzött időben, mert ha felhívásra a perelt egyén meg nem jelent, elmarasztalják a peresített összegben. Mennyi anyagi kára volt ez által a népek, míg a falvakban is köztudomásra jutott ez a rendelkezés: azt csak mi ügyvédök tudjuk, mert a nem védekező alperest a kereset értelmében menthetlenül elmarasztalta a bíróság. A köznép tehát úgy szólván saját kárán okult, vagyis saját szakálán tanult meg borotválkozni, — de mennyi leckepeznt fizetett?!

Számtalan ilyen példát lehetne felhozni, főképp az u. n. átmeneti időszakból, vagyis a régi törvény megszűnésének és az új törvény életbelépésének idejéből.

Nagyon fontos tehát és valóban életbevágó kérdés az, a mit kedves szerkesztő ur b. lapja ma egy hetes cikkével felvetett.

A törvényhozás maga e kérdés megoldásával nem foglalkozhatik. A törvényhozás magas állami és a nagy köz- mint összerdek társadalmi kérdéseinek problémáival foglalkozhat csak; megalkotja a szükséges törvényeket, de részleteivel, a nép kitanításával nem foglalkozhat és drága idejét egyeseknek nem szentelheti, — ez már tisztán társadalmi feladat.

A művelt társadalomnak kötelessége társadalmi uton a kevésbé felvilágosodottakat tanítani, képesíteni és művelni.

TÁRCA.

Hogy fogtam el Belosits órnagy urat?*)

(Folyt. és vége.)

Irtá: id. Bajusz József.

Az üveges boltajtón betekintvén, láttam, hogy az órnagy Pauletits Györggyel leszámolást végez, mi, tekintve sok évekre terjedő összeköttetésüket, hosszabb időt igényelhetett volna.

A boltba lépve köszöntem és azt mondtam: — Órnagy ur kérem egy szóra; mire Belosits Ignác tekintetét rólam visszarántva ezt felelte:

— Nekem nincs az ural semmi dolgom!
— Nincs? de van nekem! — Kettő közül hagyok választani vagy követ önként, vagy pedig azok az emberek, azok a nemzetőrök vagdalják széjjel, kiket a kassai csatában elárult, megesealt, elhagyott! — Tessék választani! . . .

Nem felelt . . . Helyette az öreg Pauletits szólalt meg:

— Herr Obrist Wachtmeister! Seien Sie gescheit, gehen Sie mit dem Herr! . . . mire Belosits — eltorzult arccal — kérdé:

— Hát hova menjünk?
— A hová vezetem!

*) Mutatvány az „Adalékok Zemplén-vármegye Tör. ténétéhez“ c. havi folyóiratunk sajtó alá rendezett június havi füzetének a Tárcajából. Szerk.

Nagyon helyeselhetjük tehát kedves szerkesztő urnak csillag alatt tett azt a megjegyzését, hogy sokat használhatnának e téren a törvényeink magyarázásával hivatásosan foglalkozók.

Kedves szerkesztő urnak Mízsák István vm. t. főügyész ur igen tisztelt barátomhoz intézett bizodalmas felhívása bizonyára élénk visszhangra talált tisztelt kartársaim kebelében is és meg vagyok győződve, hogy az az ügyvédői kar, mely hozzá van már szokva oly sokat dolgozni anyagi haszon nélkül, tehetségével és tudásával szívesen fog sorakozni kedves Mízsák barátom mellé, hogy vele együtt a felvetett eszmének életet adjunk.*)

Szerény véleményem szerint egy kis egyesületet kellene alakítanunk, hogy összeülve egymás közt megbeszélhessük a földolgozandó anyagot, ezt felosztanánk magunk között és ünnepes vasárnapokon felolvasás, vagy szabad előadás alakjában a köznépnek előadnánk egyszerű népies kifejezésekkel a törvény értelmét, szellemét, célját, szükségességét és előnyét. Egy-egy kartársra évenként egyszer, legfeljebb ha kétszer kerülne a sor.

De evvel még nem érnék célt, mert a köznép a környéken, a községekben nem hallaná a felolvasásokat. Ezért az alakítandó egyesület felkérné a közigazgatás valamely t. hatóságát, hogy engedje ezeket a felolvasásokat a hatóság litografiáján sokszorosítani; ezeket a példányokat beküldenék a tanító és jegyző uraknak, kiket az egyesület felkérné, hogy ott szinte ünnep és vasárnap délutánoként olvassák fel a népek.**)

Micsoda nagy erkölcsi és anyagi haszon volna ez; hány embert lehetne elvonnai a vásárnapi duhajkodástól és koresmálkodástól; mily szépen be lehetne csepegtetni a nép lelkébe a törvények iránt való szeretetet, tiszteletet, ha megértené annak szellemét és célját! Egy nagy jogbölcsész szava jut eszembe, ki azt mondta: „egy országnak a szíve a törvénykönyve; ha jó ez a szív, a legnemesebb életszerv, akkor boldog az az ország!“

*) Ha úgy lenne s bár úgy lenne: önök mindnyájan nagy hálaára köteleznék le a „miseria plebs contribuens“-t, kinek a nevében mi, önök is t. munkatársam s mind azoknak, kik a szegény nép jóvoltáért tette buzdulnak, előre is köszönetet mondunk.

**) Ebben az irányban a „Zemplén“ is szolgálatukra lenne. Szerk.

Megindultunk gyalog. A fiakker ott Pauletits előtt maradt.

A városi kaszinó felé, mely akkor a Kovács-utca, a Kardos féle házban volt, vezettem, mert ott gondoltam még valakit találhatni és ha mást nem, a szolgát, a ki előfogatunkról gondoskodik majd.

A kaszinóban a kandalló körül találtam Hegedüs László, akkor ottani ref. lelkészt, Kátóna Zsigmond földbirtokost és Fogarassy (Constantin) György kerületi szolgabíró, kinek a Szemere-Klapka-féle rendeletet felmutatván, előfogatot kértem tőle.

A szolgabíró azonnal küldte szolgáját a város majorjába azzal, hogy az „András“ kocsis az ernyős szekérbe fogjon be — és kérdezte tőlem: hova parancsolom, hogy álljon a szekér?

Mire én megjegyeztem, hogy onnan a kaszinóból fogok indulni mindjárt, mert még az éjjel Tokajba akarom vinni a jelenlévő órnagyot, a ki némán, fagyos arccal, mint egy roskadó szobor állt előttünk . . .

Midőn a szolga távozott, így szólt hozzám a szolgabíró:

— Most már vége lévén a hivatalos aktusnak, engedd meg édes öcsém, hogy a régi bizalmas hangot használva, felkérjelek: jöjjetek hozzám, a különben is nálam étkező órnagy ural vacsorára, hiszen vacsora után is elmehettek . . .

— Nekem — mondtam — ha az órnagy ur óhajtja, nincs ellentetésem.

Tehát az előfogat a szolgabíró Kovács-utcai háza (most kávéház) elé rendeltetett, addig pedig gyalog mentünk.

Ezt a szívet kell megszerettetni a köznép-pel s akkor meg fogja szeretni az országot, hazáját is, mert át fogja érezni, hogy a haza törvényeivel gondoskodik az ő jólétéről.

De egy bökkenő van a dologban. Azt fogják kérdezni sokan, hogy ezekhez a felolvasásokhoz hol vesszük a népet? Es tapasztalatból mondhatom, hogy, sajnos, e kérdés teljesen jogosult.

Emlékszem rá gyermekkoromban, mikor a mostani métermérték-rendszer életbelépésének ideje volt, egykori professzorom, később jó barátom, Kaszás Ferenc, gondolom a vármegyeháza nagytermében, tartott népszerű előadást az új mértékrendszerről. Voltak ott tanárok, tanítók, tanulók, kereskedők és iparosok (kevesen), de a köznép: az teljesen hiányzott. Ujabbban, ha jól tudom a földművelésügyi m. kir. minister intézkedése szerint, avval megbízott szakközégek u. n. „vándorelőadás“-okat tartanak a kertészetről, méhészetéről, szőlészetről s. t. efélékről. Nehány héttel ez előtt véletlenül Zala-Egerszegen voltam, midőn ilyen szakelőadás tartatott. Magam is elmentem oda s mondhatom laikus ember létemre annyira lebilincselte figyelmemet az előadás, hogy akár estig is elhallgattam volna. Volt pedig egy óriási teremben az előadóval, velem és egy iskolaszolgálóval együtt 9, mondó kilenc ember, úgy hogy, mint később értesültem, hallgatóság hiányában a következő előadás már nem volt megtartható.

Szerény nézetem szerint az alakítandó kis egyesület ezen is könnyen fog segíteni, csak meg kell találni a helyes utat és módot. Egyesek természetesen nem képesek rá, de egy testület, vagy egyesület igen.

Az intelligensebb, műveltebb elemei a társadalomnak nem igen szorultak rá ily előadások meghallgatására, hisz társaságba járnak, hol már a törvényjavaslat tárgyalásakor élénk eszmecsere folyik azok értékéről, újságot olvasnak és oly helyzetben vannak, hogy ha speciálisan személyesen van szükségük felvilágosításra, akkor jogtanácsosukhoz fordulnak; de a köznép, mely ugyszólván elszigetelve él a művelt társadalomtól, melynek vállait a mindennapi kenyér megkeresésének gondja súlyosan terheli: az kétszeresen szenved, hogy ki nem oktattatik a legszükségesebb törvényismeretre. Már most ez az egyesület felkérné a lelkész urakat, hogy vasár- és ünnepnapokon hirdessék ki templom

A szobába benyitva, ott egy hosszú asztalon több terítéket és már kiszedett levest láttam: de a vén kisasszony visított, a dívánra rogyott és keservesen sirt . . .

A szolgabíró kinalására Belosits kijelentette, hogy ő enni nem fog, én pedig, miután a fogat előállott, indulást parancsoltam s legott a város szekerére felülve, O.-Liszka felé utnak indultunk.

Belosits az úton zárkózott volt, veséjét fájtata.

A város-ujfalusi dombtetőn azt mondta, hogy én (már mint hogy én) nem értem a katonai szabályokat.

— Az meg lehet, mert én nem készültem a katonai pályára és csak addig fogok szolgálni, míg hazámnak reám szüksége lesz, de — kérdém — mégis szeretném tudni, miben szegtem meg a katonai szabályokat? . . .

— Abban, hogyha foglyot ejt, nem kell azt kinozni; már pedig az kinzás, hogy engem, 56 éves törődött embert, aki ma ezen a rosztalon Kassától idáig rázattam magamat, még éjjel is utazni kényszerít, holott mikor Tokajba érünk, már késő éjszaka lesz és már ma ugy sem adhatván át megbízóinak, Tokajban is a vendéglőben fogunk meghálni, tehát legalább annyit tegyen meg, hogy háljunk itt O.-Liszkán, honnan korán reggel megindulva, 8 órára ügyis Tokajban leszünk és akkor azonnal átadhat.

Ezt a kívánságot — a humanitás szempontjából — teljesíthetőnek véltem annál is inkább, mert O.-Liszkán a bírót Papp Mihályt és a nagyvendéglőst Guttmannt jó hazafiaknak lenni ösmertem; az, persze, nem jutott eszembe, hogy

után, hogy hol és mikor fognak megtartani ezek a törvényismertető ingyenes előadások s akkor bizonyára szívesen fog oda elmenni a köznépi tanulni és okulni. Az iparos körökben és egyesületekben azután szintén fel lehetne olvasni ezeket a népszerű ismertetőket.

Mindebből kitűnik, hogy kevés pénzzel és sok jóakarattal meg lehetne csinálni ezt az egyesületet és dűlőre vinni a felvetett eszmét.

Tudtommal az országban ilyen egyesület nincsen még. Milyen szép és nemes dolog lenne, ha Zemplén-vármegye példát mutatna ebben is az országnak. Bizonyára akadna követője a jó példának.

Hogy egy oly kiváló jogi kar, mint a s.-a.-ujhelyi, mivé tudna később fejleszteni a szegény és főképp a 15 éven aluli bűnösök védelme és a rabegítés terén ezt az alakítandó egyesületet: arról, kedves szerkesztő uram, alkalomadtán egy másik cikkben leszek bátor értekezni.*

Kész hive:

Szekely Albert dr.

Vármegyei ügyek.

A közigazgatási bizottság Molnár István főispán elnöklété mellett f. hó 12-én tartotta rendes havi ülését. Legtöbb idejét a tanácskozásnak, mely d. e. 9 órától d. u. 1/2-ig szokatlanul hosszúra nyúlt, az az interpelláció töltötte ki, melyet Mailáth József gr. kb. tag intézett, még most inkább csak tájékoztatás mint felelet-adás céljából, a kir. pénzügyigazgatóhoz, jellemezvén a pénzügyi kiküldöttek eljárását az ő tapasztalata körében a III. és a IV. osztályu ker. adók kiszabásának megállapításában. Talapkovics László kir. pénzügyigazgató általánosságban s egész terjedelemben felelt a hozzá intézett nyílt város kérdésre; mely alkalommal, a pro- és kontra-nézetek kieserése után, az ügy avval a kijelentéssel nyert megoldást, hogy az interpelláló gróf a felvetett ügyre vonatkozó egyes külön-külön eseteket a jövő közig. bizottságon fogja majd előterjeszteni. A nemes gróf felszólalásában bent foglaltatott az a sérelem is, hogy a Bodrogközön nem régiben keletkezett „Hitel-szövetkezet”-eket is megrótták jövedelmi adóval, pedig ugymond azok, az Orsz. Közp. Hitel-szövetkezet kötelekében elfoglalt szervezeti viszonyaikra való tekintettel s törvény szerint is attól az adótól mentesítve vannak. — A közérdekű ügyről — a tegnapielőtti szóba hozottak figyelembe tartásával — a júniusi közig. biz. ülésről szóló referendánkban részletesebben is fogunk majd szólni. — Most a dolog függőben hagyásával tudósítjuk a „Zemplén” közönségét, hogy: a közigazgatásnak ápril havi menetéről szóló alispán jelentés szerint az idej fősorozás ápr. hó folyamán 9 járásunkban befejeztetett. A 10-ik (a tokaji) járás fősorozásának megtörténte után a vármegyebeli eredményről számot fog adni jövő jelentésében. Amerikába utlevél nélkül áprilban kivándoroltak a vármegye területéről 109-en, visszajöttek 74-en. Zsidó zugiskolát újabb sem fedeztek föl a járásokban. — A belügyi kir. minister v. intézvényének bemutatása után utasította a közig. bizottság a homonnai, szinnai

*) Igen szívesen vesszük és kérjük. Szerk.

Liszkára nemesak Tokaj, Szerenes, Mád, S.-Patak felől, hanem Erdő-Bénye végén, az „aranyosi úton” is lehet jönni, — tehát nyugodtan hajtattam az o.-liszka nagyvendéglőbe, hol a vendéglős a kapu alatt lévő alsó oldali szobából kijövé, meleg szobát kértem.

A vendéglős integetett és mondta, hogy: az 1. számú szoba meleg, mert épp most mentek ki onnan a tiszték.

Nekem azonnal azt kellett volna kérdeznem, hogy: micsoda tiszték — és foglyommal tovább kellett volna állanom, ha mindjárt „rückwärts concentrál”-va is; de én, mint akkor még csak 20-ik életévemben lévő, tapasztalatlan ifjú, erre — akkor — nem is gondoltam, hanem a kimutatott szobába mentem, hol az őrnagy mindjárt vetkőzéshez fogott; de alig voltunk a szobában egy pár percig, Guttman az ajtót egy kissé benyitva, integetett és bár én őtet kezimmel leintettem, azután sem hagyott fel kezével hinni, mi-ből én azt következtettem, hogy őtet az őrnagy elfogatása részletei iránt való kíváncsiság bántja, tehát kiléptem a folyosóra, hol Guttman felvilágosított a veszedelemről, amelyben forogtam, mondván: Uram meneküljön, mert az állás (ahol most O.-Liszka alsó végén a Szabó Pista gőzmalma áll) tele van svalizsérrel, Kerekes Józsefet is most fogdossák kertről-kerre és alig tudott elbujni. . . .

Guttman szavaiban nem kételkedtem, kértem, hogy kocsisomnak, aki már a szekérral egy fedett szin alatt állt, ki ne hagyjon fogni.

Papp Mihályhoz, a község derék birájához, aki átellenben lakott, szaladtam és ő kétségbeesve erősítte meg a Guttmantól hallottam jelentést.

és a sztropkai járások főszolgabíráit, hogy a járásbeli községeknek az állami anyakönyvezés céljának megfelelőbb vezetése érdekében történt csoportosításából keletkezett új körjegyzőségek betöltésére szóló pályázati hirdetményeket késedelem nélkül tegyék közhírré és az új jegyzőségek betöltéséről oly időben gondoskodjanak, hogy a megválasztott új jegyzők hivatalaikat legkésőbb a jövő hó végén elfoglalhassák és így már jul. 1-től kezdve működésüket megkezdhesék. — Sennyey Miklós br. kb. tag felszólalására utasították az alispánt, hogy a karádi községi jegyző, mint anyakönyvvezetőnek évi 400 ftnyi fizetését jún. 1-től 200 ftjával ossza meg a cigándi és a karádi közs. jegyzők között, egyszerűsmind gondoskodjék arról is, hogy a nagyközségi különválás óta illetéktelenül ne talán felvett járandóság Karád részéről Czigánd részére visszafizetessék. — Itt említjük föl, hogy a velejtői égetteknek a belügyi kir. minister, ki már előbb 500 ftot küldött, a főispán ismételt előterjesztésére újabban 200 ftot, a „Jó-szív” egyesület pedig 300 ftot küldött, így tehát együttesen 1000 ftnyi segédelmet kaptak az égettek a vármegye pártfogása révén. — A szerencsi cukorgyárnak mint erkölcsi testületnek a „virilis”-i jogosultságot, Szerenes város képviselőtestületében leendő érvényesítésre az általános jövedelmi pótladó alapján, megadták. — Egy egészségrendőri konkrét eset megfellebbezése alkalmából Nánási Adolf dr.-t, O.-Liszka város orvosát, állásától fölüggesztették s helyettesítéséről is gondoskodvén ellenében a fegyelmi vizsgálatot megindították. — Az árvaszéki előadók a f. évi ápr. hó folyamán elintézték 2448 ügydarabot, hátrálékban maradt 467. — A s.-a.-ujhelyi kir. törv. széki börtönben volt az áprilisi rablétszám 311, ebben elítélt: 280. — A tiszti főorvos jelentéséből kiveszszük, hogy a közegészség állapota áprilisban sokkal jobb volt, mint márciusban. A hevenyragály-esetek száma is csökkent. — A kir. tanfelügyelő jelentette, hogy E.-Bényén állami kisedővót állított föl a vall. és közokt. ügyi minister és óvónővé Gérecz Etelkát nevezte ki. A károlyfalusi iskolában, melyet személyesen látogatott meg a kir. tanfelügyelő igen szép eredményt talált. A nagy községi elemi iskolák fenntartói arra kötelezvé a minister, hogy az V. és VI. osztályok föllállításáról, nemkülönben az ismételi iskolák szervezéséről is gondoskodjanak, melyek már a jövő 1899/900 iskolai év kezdetével megnyitandók: ide vonatkozó körrendelete a „Zemplén” Hivatalos Részében közzé fog tétetni. — Hardicsa és Dávidvágás iskolai, közegészségrendőri okokból tartahatatlannak lévén, bezárattak. — Hönseh Dezső kir. főmérnök jelentette, hogy az állami közutak általában jó karban vannak. A kohanóci parteszuszamlás föltartoztatásáért 27,000 db. fenyőcsemetét ültettek be. Ez az új fenyves, ha sikerül, i. b. királynéknak emlékeztetere „Erzsébet-fenyvese” nevezetét nyer. — Jelentette továbbá, hogy a deregnyő-vajáni törv. hat. közut és az azon levő műtárgyak felülvizsgálatát és helyszíni szemléjét a keresk. ügyi kir. minister kiküldöttje, Pum József kir. műszaki tanácsos vezetésével, f. hó 8-án s a következő napokon tartotta meg a bizottság, mely alkalommal a közutat, mint mondani szokás, korlátozás nélkül átadták a közfoglalomnak. — Thu-

Mindjárt azt a tervet állapítottam meg, hogy foglyommal a vendéglőnek hátulsó, vagyis délkeleti oldalán folyó Bodrogon átkelve, Zalkodra, Szabolcs-vármegyébe — hol atyámnak egy kis jószága is volt — megyek; kértem a bírót, hogy egy kisbíró, vagy baktert lámpással küldjön a hidashoz, aki minket az O.-Liszka és Zalkod közt elterülő erdőn keresztül vezessen, — szaladtam a kocsisomhoz és a szekeret a kapu alá hajtattam, aztán sietve bementem szobánkba, hol az őrnagy épp csizmája lehúzásával foglalkozott.

— Őrnagy úr! tessék hamar felöltözni, mert tovább megyünk, a fogat már előállott!

— Hát ilyen a magyar ember adott szava? — én nem megyek, kijelentem.

— Őrnagy úr! elhíheti, hogy fontos ok nélkül nem zaklatnám, de innen mennünk kell. Ne kényszerítsen erősebb fellépésre, — engedelmeskedjék!

Erre aztán az őrnagy folytonosan duhogva, nagy dérral-durrall felült és kocsisunk — a tőlem vett utasítás szerint — a vendéglő alsó végén lehajtott a Bodrognak, ahol már a hidas és a lámpásos bakter várakoztak.

Hamarosan átkeltünk a vékony jég közt átvágott nyíláson. A révést kifiztettem és megfeyegtettem, hogy a hidast reggelig a liszka oldalra átvinni ne merészkedjék, mert másként így meg úgy lesz!

Ez a becsületes révész azt felelte: Uram! tudom én mi járatban van és ha nem adott volna egy krajcár sem, akkor sem vinném én át a hidast a németeknek. Isten vezérelje!

Mikor már az erdő széléhez értünk, ahonnan a kiáltás sem hallatszott volna Liszkára,

ránszky László vm.-i tb. főjegyző indítványára, ki az előbb említett felülvizsgálatnál a vármegyét képviselte, elősmerést szavazott a közig. bizottság a kir. áll. ép. hivatalnak, a hivatal fejeének, különösen pedig jegyzőkönyvi elősmerést szavazott Hvozdovics Antal kir. mérnöknek, ki ezt a 15 esztendő óta vajudó kérdést — melynek megoldására és segedelem képpen az államkormánytól főispánunk oly tekintélyes összeget eszközölt ki (a zempléni és az ungi rész együtt cc. 100,000 ftjába került az államnak!) — oly szépen megtervezte és ott a helyszínen, fáradságot nem ösmerő majd két évi kitéréssel még szebben keresztül vitte! (Szívesen említjük még t. barátunk Hvozdovics Antal kir. mérnök ezt a szép erkölcsi jutalmat, a miben közig. bizottságunk most öt nem első alkalommal részesíti, igazán megérdemelte, — meg: uszakkal az éljen-ekkel is tetézte, a miket neve említésekor nyert. Azért ezt a legújabb elősmerést és neve éljenzését így „inter parentem” is örömmel ismétljük meg, — Szerk.) — Egyben elhatározta a közigazgatási bizottság, hogy a szóban levő közut kiépítéséért a keresk. ü. kir. ministerhez köszönő feliratot intéz. — Sennyey Miklós br. kb. tag a Páczin környéki szegény nép érdekében kérte, ebben Szerviczky Odón kb. tag is segített neki, hogy a közutak építésénél az utalapoásra és kaviesszállításra költendő szerződésekben ezután kívánják a vállalkozóktól azt is, hogy a követ az illető községbeliekkel — a kik most „éhen nézik” — az idegenből hozott munkások jó keresetét — töressék, ugyszintén, a mennyire lehetséges, ezután az alapozást se bízzák a vállalkozók Beregből, Szatmárból behozott szakmunkásokra. Hogy az ut mentén lakik, azért is kívánatos, hogy a kereset maradjon, forogjon a községben s ott maraszsa, fokozza a jólétet. Lám a Deregnyő—Vaján menti községeket összekötő közutnál is nem kevesebb, mint 20,000 ft fizettetett ki napszámbérben az alapozást és kötörést végzett, jobbára idegen munkásoknak. — A főispán elősmeréssel szólott Hönseh kir. főmérnökről, ki a multhoz mérten ebben az irányban is sokat lendített a dolgok jobbra fordulását. — A Tokaj—Rakamaz közt vezető áll. közutakba és az azokon épült műtárgyakban, mint már ma egy hetes számunkban is említettük, közel egy millió forintot épített be a kinstár. Azok felügyeletével most a zempléni kir. áll. ép. hivatal bízta meg a ker.-ügyi minister. — A kir. pénzügyigazgató jelentéséből fölemlítjük, hogy egyenes állami adókból begyűlt, ápr. hó folyamán: 19,854 ft 05 1/2 kr. (most kevesebb, mint az 1898. évi ápr.-ban: 2861 ft 99 kral.) hátrálékban maradt: 661,599 ft 23 kr. (most kevesebb, mint tavaly ápr. hó 30-án: 27,557 ft. 52 1/2 kral. — Végezetül fölemlítjük, hogy Péter János, Zabary István, König Adolf, Petrő András, Dankanyin Mihály, Bubán István, Bakár kár Mihály, Benyó József, Fenykő András, Szofej György, Maszczylyák József, ifj. Bábay István, Buják János és Krajnyák Mihály hadköteles egyéneknek kivételes nősülés megegedéseért benyújtott folyamodásaik kedvező véleménnyel fölterjesztettek a honv. ü. kir. ministerhez. — Ezek során az igen élénk menetű és maga után sok irányban üdvös nyomok hagyására hivatott, minden esetre pedig egy kisebb-

mondtam a kedvetlenül viselkedő őrnagynak:

— Tudja-e miért nem tarthattam meg szavamát és miért kellett nyakra-főre eljőnnünk?

— Képezem.

— Azért, mert az állásban svalizserek vannak.

— Gondoltam — mondá — ezek hihető hogy az aranyosi úton jöttek át Abaujból.

Öreg éjszaka volt, amikor Zalkodra s ott Horváth Ferenc barátomhoz, aki csak két hetes házas volt akkor és épp a liszka bíró szép fiatal leányát birta nőül, a nyitva talált kapun behajtottam és az udvarra nyíló ablakon bekopogtatam. Horváth Feri a nászágyból kiugorván, torzonborz fejt az ablakon kidugta és csak annyit mondva: „te vagy az, te országháborító?” ajtót nyitott.

A szép fiatalasszony beléptünkör szedte magára pongyoláját, engedelmet kért és a másik szobába ment.

Házigazdánk a vacsorájoktól bőven maradt hideg sülttel, sódarral, borral kínálkozott. Kérdemre, hogy be kell-e mutatnom az őrnagyot, megjegyzé: „egy szót se szólj; az előzményeket ösmerem és így ha együtt látlak, tudhatom, mily járatban vagytok.”

Az őrnagy a szép asszony üresen hagyott meleg ágyába azonnal befeküdt, mi pedig Ferivel ettünk, ittunk, de legényemről és kocsisunkról sem feledkeztünk meg és azt a tervet állapítottuk meg, hogy az ő kocsija fog engem kora reggel, persze az őrnaggyal egygyütt, a Bodrognak ahhoz a pontjához vinni, ahol a Tokajba gyalogjárók szoktak a jégen átkelni, ami Nagy-Tokaj felső végén, körülbelül azon a helyen

Folytatás az I. mellékleten.

szerű Közgyűléssel is fölerő tanácskozás d. u. 1/22-kor az elnöki székéből távozó főispán életével végződött.

Egy alispán jubileuma. Kende Péter es. és kir. kamarás, Ungvármegye köztisztviselőiben álló alispánja, f. hó 20-án tölti be alispán-ságának 20-ik évfordulóját. Ungvármegye közönsége fényes banketet rendez az évfordulón az ünnepelt alispán tisztelőire.

A Bessenyei-szobor ünnepies leleplezésénél, a mi Nyiregyházán f. hó 9-én ment végbe, vármegyénk és szék városunk képviselőiben, alispánunk vezetése alatt, id. Bajusz József, Juhász Jenő, Katinszky Géza és Matolay Béla vettek részt.

A t. vármegye házi pénztára 1898. évi záró számadásának felülvizsgálati irataiból, melyeket főispánunk elnöklete alatt tegnap tárgyalta az állandó választmány, ígattuk ide a „Zemplén“ t. közönségét közelebről érdeklő ez adatokat. Volt az 1898. évi bevétel: 136,074 ft 84 kr.; evvel szemben a kiadás: 135,431 ft 11 kr., következésképp az év végén volt a pénzmaradvány: 643 ft 73 kr. — **A bevételi rovatok szerint:** I. 1897. évről áthozott maradvány: 106 ft 30 kr. II. Állami javadalmas: 121,000 ft 03 kr. III. Cselekvő kamatokból: 901 ft 72 kr. IV. Alapok hozzájárulásaiból: 5450 ft — kr. V. Különféle bevételek: 5299 ft 80 kr. VI. Térítvényekből: 3316 ft 99 kr. — **A kiadás rovatai szerint:** I. és II. Tisztviselők, segéd- és kezelőszemélyzet fizetése és lakáspénze (a központban és a járásközpontban) 99,718 ft 72 kr. (ebben lakáspénz: 12,805 ft — kr.) III. Szolgálati fizetése lakáspénze és átalánya (7387 ft 76 kr. + 400 ft + 240 ft) 8027 ft 76 kr. IV. Szolgálati fizetése ruházata 1569 ft 76 kr. V. Hivatalos helyiségek bérlete 2515 ft 22 kr.* VI. Irodai szükséglet 8108 ft 62 kr. VII. Napidíjak és utiköltségek 7726 ft 91 kr. VIII. Épületek fenntartása 833 ft 67 kr. IX. Egyéb rendszeresített kiadások 195 ft 22 kr. X. Rabtartási költségek 239 ft 62 kr. XI. Előre nem látott kiadások 6495 ft 61 kr. — Olomsúlylyal nehezedett a múlt évi háztartásra az a rendkívül nagy kiadás (kerek számmal 7500 ft!) mit a szociálisták mozgalmának hatósági lecsendesítése és elfojtása okozott a közigazgatásnak. Az avval járt szükségleteket csak más alapoktól, leginkább pedig a tartalékalaptól vett kölcsönökkel (5000 ftal) tudta fődözni a házi pénztár. A belügyi kir. minister azoknak a rendkívüli kiadásoknak részben való könnyebbítésére ezideig mindössze is csak 810 ft 72 krt. küldött!

A vármegye gyámpénztárából 140,588 ft 62 krt. érvényes vagyon, mely a Sátoralja-Ujhelyben illetékes hagyatékokhoz tartozik, adott illetve vett át f. hó 1-én a vármegyei küldöttség a város kiküldöttjeinek. Az említett összeg, mely a f. hó 2-ikától már S.-A.-Ujhely rend. tan. város

* A 10 főszolgabíró közül 8-nak hivatalos helyiségei bérletére kifizetett 1600 ft is itt van elszámolva. Szerk.

lehetett, a hol jelenben már hidasuk közlekedik.

Ugyis volt. A pataki kocsi — per Viss, Kis-Patak — haza küldtem, a Horváth Feri bricskájára pedig jókor reggel elvitt a jelölt helyre a Bodroghoz.

Amint az egy sukkoz vastagsága, a part mellett 3—4 öl szélességben előtve volt jéghez, melyen át azonban gyalogút látszott, odaértünk én a Bodrog jegére és a gyalogut irányára mutatva, mondtam:

— Tessék őrnagy úr!

— Tehet velem, amit tetszik, de magamat önként a vízbe nem öltöm.

Erre én a fél csizmaszárig érő vízben begázoltam a tiszta jégre és ott ugrálva: „Nézzé! milyen erős, megbírná ez az ágyú is!” mondtam és igyekeztem őt a jégre csalni, mire aztán, mást különben sem tehetvén, ő is csak beposogott és — eltekintve attól, hogy a tokaji oldalon egy kicsit beszakadoztunk — reggeli 8 órakor megérkeztünk Tokajba.

A vendéglőtől kezdve kíváncsiak tömege kísért a Radványi-féle házig, hol megbízóimnak eljárásomról jelentésemet röviden megtévén, Belosits őrnagy urat a tőzsomszedságban volt városháza jegyzői szobájába zártam és tiszteletből ajtajához fegyveres őrt állítottam.

Eddig terjed ebben a kázusban az én szereplésem.

Később annyit hallottam, hogy Tokajból Nagy-Kállóba, a Finta Márton elnöklete alatt alakult, de teljességgel nem vérengző vésztörvényeszek eleibe küldetett át.

A nagy-kállói vésztörvényeszeket, gyenge-

pénztárban őriztetik, így jelentkezett az átadásnál, illetve az átvételnél:

1. Készpénz tökében 67,422 ft 44 kr.
" kamatban 2,538 ft 35 — 69,962 ft 79 kr.
2. Magán kötvényekben: 21,467 ft 34 —
3. Értékpapírokban: 31,466 ft 91 —
4. Ékszerekben: 77 ft 00 —
5. Letett betétekben: 17,614 ft 58 —

1—5. 140,588 ft 62 kr., mely épp 100 hagyatéka közt oszlik meg. A Meczer Gyula b. tag elnöklete mellett működött kiküldöttség még az nap átadta és átvette a vármegye árvaszékének irattárából a hagyatéki iratokat. Ugy a pénztári, mint az irattári küldöttségi eljárásról jegyzőkönyv vétetett föl, melyhez a pénztár részleges átadásáról szóló fő- és segédajstromok, ugyszintén az irattári sor-könyv kivonata bemellékelte s aláírván, jelentéssel benyújtotta a vármegye Közgyűléséhez. Evvel az aktuális S.-A.-Ujhely tanácsa a gyámügyek intézése tekintetében is behelyezkedett a rendezett tanácsú város közigazgatásának önálló ügykörébe. Így most már két árvaszékünk van, t. i. a vármegyei és a városi árvaszék, tehát e tekintetben jobba, legalább is gyorsabbá, vált a gyámügyi közigazgatás.

Kinevezés. Főispánunk ömeltósága Schön Miksa gyámpénztári könyvelőt vm.-i pénztári tb. ellenőrré nevezte ki. Gratulálunk!

Kimutatás a Zemplén-vármegyei közkórház 1899. évi április havi beteg forgalmáról. Maradt a múlt óról 29; — Felvételt 52; — Apoltatt összesen 81; — Ezekből elbocsátott 44; — Meghalt 4; — Kórházban visszaradt 33; — Apolánapok száma 1077. — Kelt S.-A.-Ujhely, 1899. május hó 2-ikán. Schön Vilmos dr., főorvos, kórházi igazgató.

Allami anyakönyvi statisztika. A sátoralja-ujhelyi állami anyakönyvi hivatalnál 1899. máj. 6-ától máj. 13-áig a) házasságok kötött: 2 pár; b) kihirdetett: 2 egyén; c) születési anyakönyvi bejegyzés volt 12 esetben; d) elhalálozott: 6 egyén.

Hírek a nagyvilágból.

A spanyol királyné ellen, mint hirlik, gyilkos merényletet akart elkövetni egy hidalgó, de ideje korán lefűlelték.

A kötelező polgári házasság behozatalára Olaszországban az olasz igazságügyi minister a szenátushoz törvényjavaslatot nyújtott be.

Bécsben a Wien-folyó hirtelen kiáradt és árvízveszedelemmel fenyegetett, a mennyiben az alacsonyabb fekvésű házak pincéit elárasztotta.

Az orosz naptár, mely ez idő szerint 12 nappal tér el a mi időszámításunktól a cár rendeletére átszámítás és így igazítás alá kerül.

sege miatt, Szemere május hóban kasszáta a státusz-foglyokat Miskolcra vitette és ott kriminális emberekből alakított újabb vésztörvényeszeket; de ezek már a muszka hadsereg közege okából működni rá nem értek s így a foglyokat tovább Debreczenbe szállították és ott, akkor, a mikor Nagy Sándor tábornoknak, a muszka hadsereggel az a szerencsétlen és az ellenség túlszámát tekintve ésszerűtlen ütközete volt, a státusz-foglyok szekerekre rakatva, persze kellő őrizet alatt, várták a parancsot tovaszállításukra.

Minthogy azonban akkor a fejét mindenki elvesztette, a parancs meg nem érkezett, a szekereket nem indították, hanem a csata folyama alatt az utcán vesztegeltek, míg aztán az ellenség rablása elől menekülő debreczeniek e kiáltással „ezek miatt kell nekünk ennyit szenvedni és ily károsodást vallani“, a foglyokat ütlegelni kezdték, ezek pedig a zürzavart és a muszka ostromot felhasználva, a szekerekről leugráltak és a tengeri közé menekültek, ki merre tudott.

Belosits a világi fegyverletétel után S.-Patakra tért vissza, aztán hova lett — nem tudom; de azt tudom, hogy rajtam bosszút nem állt, vesztetem, legalább tudtommal, nem tört, a mit főképp a Fogarasy (Constantin) családnak, melylyel magyar sógorságba is estem, köszönhetek.

Sorozás alá állítottam „Superarbitrium“-ra küldtettem, de személyes bosszuállás — önvédelmi harcunkból kifolyólag — csak Ottstett kapitány szép özvegye és egy s.-a.-ujhelyi ur (nyugodjék békében!) táplált ellenem.

Hírek az országból.

Öfelsége a király szerdán délutánig időzik Gödöllőn, illetve Budavárában; szerdán este a Lajta folyó mellett levő Bruckba utazik.

Az országgyűlés főrendi háza nagy szótöbbséggel elfogadta a kuriai bíraskodásról szóló törvényjavaslatot és pedig változatlanul.

A Bessenyei-szobor, mely a legymagyarabb gárdistának, Bessenyei Györgynek emléket örökíti Nyiregyháza főterén, nagy ünnepességgel leleplezték le. Az emlékünnepr országos jelentőséggel bírt; nemcsak azért, hogy országos intézeteink elküldötték oda a tudomány és művészet képviselőit, de főképp azért, mert öfelsége is küldöttséggel képviseltette az emlék-ünnepen magyar királyi testőrségét.

Angol hajóraj Fiumében. F. hó 30-án 18 hadihajóból álló angol hajóraj érkezett Fiuméba látogatásra. Az angol hadi tengerészetet István főherceg és Spaun báró ellentengernagy fogják üdvözölni.

Színház.

Áldozóesütörtökön megnyiták — bizony erősen nyikorogva — a mi Téliánk templomának kenetlen kapui, hogy a viszontlátás oltárán meggyujtsák szintársulat és közönség az ösmerkedés örömtüztét. A felek — S.-A.-Ujhely rendezett tanácsú város közönsége és Csóka Sándor ujonnan szerződötött szintársulata — most látták egymást először. A nagy társulatot nagy közönség köszöntötte. Hanem ez a mi közönségünk nem csak nagy ám, de jó is. Hogy a társulat is így van-e magával: nem mondjuk, hogy nem. Ki az első egy-két látásból már itél: többnyire rosszul itél. Azért a nagy társulatról, hogy jó-e — jobb-e, mint aminőhöz mi szokva vagyunk: még most felfüggesztjük ítéletünket. (Entre nous: a tenorista, a koloratur énekesnő, pláne a zenekar, mely igen fogyatékos, jobb is lehetne! Amin segíteni kell, de hamar.)

Bemutató előadásul „A gésák“ került színre telt ház előtt. Ki kell mondanunk, hogy a gésák, vagyis a japáni teás-kisasszonyok előadása nem felelt meg a hozzá fűződött erős várakozásnak. Játék dolgában, az egy Breznay (Vun-Hi, „a tíz-ezer gyönyörűséghez“ címzett teaház tulajdonosa) kivételével, ki igazi mongol típuszt mutatott be minden tekintetben, még beszédmódjában is, — meg az egy Csongori Mariskát (Molly Seamare) leszámítva — kár hogy a kedves k. a. hangoeskája is „fuit“, — a többi szereplő végig (no még az egy Huckstedt Irént is kivéve) alig-alig tudott felebb emelkedni a jó közepszerűség színvonalán. Így történt, hogy A gésák, kiknek hire az nap hozzánk épp 128ad-szor érkezett a bp.-i „Magyar Színház“-ból, a nézőségnek ahhozértó részét, még zenéjével sem bírta a lelkesedés régióiba fölemelni. Csak az egy Breznay volt a kinek kupléit a III. felvonásban nem kevesebbszer, mint 10-szer megújráztatták. — Bethleni László (Reginald Fairfax hajóshadnagy) fess színpadí alak, üde szép ba-

Ezek és egy Hunwald nevű s.-pataki kereskedő, Bordoló altábornagy kerületi katonai parancsnoknak feladtak; de Matolay Viktor barátom titkos értesítése idejében elárulván a fenyegető veszedelmet, a bajt, úgy a [hogy, elhárítottam.

Hunwaldot azelőtt soha sem láttam, ezt az embert az a bárgyu hiedelem vezette a volt honvédtisztek feladogatására, hogy ő mindenikért 200 pft. jutalmat fog az osztrák kormánytól kapni. Persze kapott: fittyet!

Ottstett kapitány szép özvegyének természetes volt bosszuj, mert a mint férjét elvittem, azt többé soha sem látta, de nem a vésztörvényeszek, hanem debreczeni menekülése után Nyiregyházán a kolera ölte meg. A nemezis sántikálva utól érte.

Annak az i. b. s.-a.-ujhelyi urnak az előtt soha nem vétettem és szemben velem barátságot szinlett.

1861-ben egy Székely József nevű magyar zsandár jelentett fel engemet és Bályi Pál ref. lelkészt, felségserést fogva reánk beszédünköl.

Persze, szégyen, hogy magyar ember, magyar ellen feladásra vetemedik, mert a német bűnvizsgálóbírónak, Willersdorf bárónak, ez az eset adott, alkalmat így nyilatkozni: „Schauen Sie, so sind die Ungaren!“ . . .

De hát hol van a világon olyan nemzet, olyan státusz, olyan osztály, nagyobb testület, tömeg, a melynek aljas része ne lenne?!

Az árulkodás betegsége közös mindenféle nemzettel. Ez a tudat vigasztaljon és nyugtasson meg minket.

riton hanganyag tulajdonosa ugyan, de kár hogy kissé peckes, modoros. — *Huckstedt* Irén (Mimóza) kedvesen énekel, de oly lágyan, hogy a zene hullámaiból fülünk alig bírja az énekével járó élvezetet kihalszani. A kis Gésa-táncában (II. felv.) tűnt ki legjobban — dalával, különösen mikor nyelvéből peletét, csinálva csettintget, igazán kedves. Különben egzotikus, mandola szemű szép japán-babát ábrázolt stílizált gésakosztümjében, vagyis kimónójában. Kár, hogy a kopogó fapapucs helyett báli cipellőben eszongott. — *Vihary* Elemér (Imári márk) a tartomány rendőrfője, jó komikusnak mutatkozott be, de ő sem volt olyan eleven, mint szeretne volna, hogy legyen, a darab lelke! — *Tharoszovits* Mari (Lady Constans) egy utazó angol hölgyet ábrázolt; a szegény miss nem tehetett arról, hogy másolója belőle vagy 150 kgos gyöngéd termetet formált. A fürgeségre született szegény gésák sem tehetnek arról, hogy a 3 felvonáson végig nem egyszer állonganiok kellett épp e miatt „fischreich” miss miatt. — A teaházi babák közül elevenességével észrevette magát *Abonyi* Aranka (Aranyvirág). — *Hunfi* (Katána, japán tüzetiszt) tenőrijával nem vált be Mimóza mellé jó segítőknek; a „bűsü-dal” fináléjában (II. felv.) is csak fél sikert ért el. — *Csongori* igen kedvesen, igen eredetien (japáni értelemben: igen kecsesen is) táncolt. Felfogása és interpretálása dalban, szóban művészi; kár hogy megfelelő hangerő nem áll hatalmában. Ennek dacára „papagálydal”-ával, melyet igen kedvesen csacsogott el, erős tapsokat aratott. — A pompás, mint mondják részegítő szép zenét, az orkeszter nem tudta nivón tartani. — olykor-olykor még taktusban sem. Fölvonások végén taps nem hangzott föl. Előadás multán a gésák nem igen beszéltettek magukról. Véleményünk, a mi az árgusszemű direktoré is: hogy mint minden kezdet nehéz, a gésák is nehéz kezdet volt ennek, a jó formán még egymással sem eléggé összeemegegett társulatnak. A darabot szombat este megismételték, bizonyára jobb előadásban.

Pénteken, május hó 12-én, második bemutatásul a „*Gyurkovics lányok*”, *Herczeg* Ferenc kitűnő életképe, telt ház előtt. — Bizony egy *Herczeg* Ferenc kell ahhoz, hogy egy olyan józsi darabot írjon, mint ez is, melynek minden szerepe, ha csak precízul mondja is el a színész, a hatást biztosítja. Az ilyen szerepekben már az igyekezet pótolja a tehetséget és takarja a tehetség hiányát. Ha még tehetség is járul hozzá, természetesen kellő értelemmel, a hatás már excellens. — A darabban két főszerep van. Egyik a *Horkay* Feri, — ebben *Baghy* Gyula kész színésznek mutatta be magát; csinos alakja, szereptudása, jól átgondolt alakítása biztosították számára a színpátiát. — A másik főszerepben, a *Micieleben*, *Abonyi* Aranka, ki csak most rázogatja le szárnyairól a színiiskola porát, ügyesen sürgött-forgott. Még előtte a jövő. Igyekezettel, tanulással sokra viheti, de addig még igen sokat kell tanulnia. — *Gyurkovicsné*-mama szerepére *Tharoszovits* kellő súlyt fektetett. — *Gyurkovics* Katalin szerepében *Csókáné*, — *Radványi* ezredesében *Győre*, — a *Gida* fiúban *Réthy*, ugyszintén a többi *Gyurkovics*-babákéban az illetők tűrhetően jól mutatták be magukat. — A közönség sokat nevetett ezen az igazi „vérbélű” darabon, mely jövőre, — ha megismétlik — nevetetőbb is lehet, mint most volt; minden esetre pedig legyen az előadás könnyedebb, elevenebb! (előkelőbb is, kivált öltözékek tekintetében) mint most volt.

Szombaton, máj. 13-án, A gésák, másodsor.

A jövő heti műsort lapunk zártáig nem közölte velünk az igazgatóság, pedig vidéken lakó közönségünk is már évek óta szokva van ahhoz, hogy magát a heti műsorról tájékoztassa.

Különfélék.

— **Királyi adományok.** Ófelsége a király, kabinet-irodája útján s főispánunk előterjesztésére, Chira Agoston ulicsi lelkésznek 25 ftnyi, — *Pocsatki* József világi tanítónak pedig 15 ftnyi legkegyesebb adományt küldött.

— **József kir. herceg Ujhelyben.** Katonai körökből vett értesülésünk szerint *József* kir. főherceg a honvédség főparancsnoka még e hó folyamán Ujhelybe jön, hogy a honvédszázalját megvizsgálja. — A legmagyarabb főherceget Isten hozza!

— **Személyi hír.** Dókus Ernő orsz. képviselőt magánügyei a múlt héten pár napra Ujhelybe szolgáltatták.

— **A Lipót-rend lovagkeresztése.** Ófelsége a király *Molnár* Viktor dr. Temes-vármegye és Temesvár sz. kir. város főispánjának, ebben, valamint a Temes-Bégavölgyi vízszabályozó társulat ministeri biztos minőségében szerzett érdemei elismerésül a Lipót-rend lovagkeresztjét díjmentesen adományozta. A legmagasabb

kitüntetés alkalmából özönével mentek a legszívesebb gratulációk Ujhelyből is Temesvárra; azonkívül igen sokan gratuláltak a legmagasabb kitüntetés örömehez főispánunknak is. A gratulálókhoz mi is őszinte szívvel csatlakozunk a „Zemplén” nagyközönsége nevében!

— **Kinevezés.** *Lehoczky* László p. ü. igazgatósági napdiyas a makói kir. pénzügyigazgatósághoz kataszteri irodatisztává nevezetett ki.

— **Városi küldöttség Budapesten.** A képviselőtestület megbízásából *Székely* E. polgármester vezetésével *Meczner* Gy. *Arnótfalvy* T. és *Staut* J. képviselők által álló küldöttség a múlt héten járt Budapesten, hogy Ujhely részére az illető minisztereknél katonaságot kérjenek s a megígért polgári leányiskola felépítését és megújítását szorgalmazzák. — *Ugy* *Fejérváry* honvédelmi-, mint *Wlassics* vallás- és közoktatási miniszter szíves előzékenységgel fogadták a deputációt; az előbbeni határozott ígéretet tett, hogyha a hadseregnél tervbe vett csapatzaportitások bekövetkeznek, a már rég előjegyzésbe vett S.-A.-Ujhely város lesz az első köztulvaló, a hová esetleg egy egész ezred elhelyezése iránt a várossal a tárgyalásokat azonnal megindítja. A közoktatásügyi miniszter kijelentette, hogy a város költségén felépítendő és részben fentartandó polgári leányiskolát a jövő tanévtől kezdve megnyitja.

— **Esküdtzsek S.-A.-Ujhelyben.** Az igazságügyi m. kir. miniszter leirt a kir. törvényszék elnökéhez s tudatta, hogy a s.-a.-ujhelyi törvényszék mellé esküdtzseket állít fel. Az esküdtzsek létrehozásáért a dícséret első sorban mindenesetre kir. törvényszékünk kiválóan ügybuzgó elnökét illeti meg, ki hathatós közreműködésével városunk érdekeit ily formán is nagy mértékben mozdította előre. Az esküdtzsek, mely határidőn belül megalakul, a jövő évtől kezdve már funkcionál s ülésezeit egyelőre, míg t. i. az új törvényszéki palota föl nem épül, a vármegyei székház nagytermében tartja majd. Három, 15 napos, ülészsaka lesz, még pedig minden év február, május és október hónapjaiban.

— **Halálozás.** Súlyos veszettség érte *Prihoda* Etele vármegyei aljegyző tisztársunkat. Neje, szül. *Matolai* Etelka urnő, f. hó 13-án meghalt. Korán bekövetkezett halálát hosszas sorvasztó betegség előzte meg s a halál eképpen szabadulás volt reá nézve a földi szenvedésektől; ámde mérhetetlen a veszteség a bánatos férjre és a hat anyátlan árvagyermekre! A sokat szenvedett urnő halálának híre széles rokonság és ismerősök körében keltett igaz részvétet. Temetése ma délután 5 órakor fog végre menni. Ny. b.!

— **Majális.** A városi daloskör a minap tartott választmányi ülésén nyári multság rendezését határozta el. A multság helyét és idejét *junius hó 4-ére* s pedig a *Bock* vendéglőjének kerti helyiségébe tették. Miért nem a Torzsásra, vagy más zöld erdőbe? Hiszen oly régen volt ilyen multságban részünk, hogy szinte vágyva vágyunk már egy balszamos levegőjű, zöldbeli jó alkalom után. A multság sikerét aláíróvekkkel fogják biztosítani.

— **Műkedvelők előadása.** A „S.-a.-ujhelyi Iparosok Önképző Egyesülete” ma egy hete tartotta meg jól sikerült műkedvelő színelőadását a városi színházban. — A jó erőkből szervezkedett műkedvelők *Géczy* híres darabját „A gymesi vadvirág”-ot adták. A derék műkedvelők közül nemcsak megemlést, de dícséretet is érdemel *Friss* Heiman (Fábián Gyurka), kinek az előadás sikerében orozslánrésze van; nemcsak helyes játékvál, de szép tenőr-hangjával is lekötötte a közönség figyelmét. — *Deutsch* Honor (Magdolna) oly jól fogta fel drámai szerepét, oly szépen játszotta meg s oly sok igaz érzéssel is énekelte, hogy a közönség alig bírt megválni tőle, a „legkedvesebb vadvirág”-tól. Ötször hívták a lámpák elé. — „A még kedvesebb erdei tündér” — amint a karzat fonságéből alálilinkázott papírszeletkének nevezték a két riválist — *Szuhozsa* Margit (Mária) kedves naivságával egészen elbájolta közönségét. — *Szöllőssy* Endre (Törpe Csura) és *Ignáth* József (Marei fiu) örökös derültségben tartották a nézőségeket, s oly felségesen játszottak, hogy beillenének — akár Csókáké közé! — *Hlavathy* Béla (Balánka Imre) szintén jól fogta föl és hatatosan töltötte be drámai szerepét, csupán annyi korrigálni valónk van rajta, hogy gesztusait iparkodjék jellegzetesebbé tenni. — Osztottak az est sikerében még *Kovács* Berta (Csuráné) és *Fetykó* Irén (özv. Fábiáné) is. — A minden ízében jól sikerült előadást táncmultság követte, természetesen reggelig. A begyűlt csinos összeget részint jótékony célra, részint pedig az egyesület alapítójának gyarapítására fordította a rendezőség.

— **Időjárás.** A csütörtök és pénteki gyönyörű tavaszi napok multán tegnapi délelben ismét beborította fölöttünk az eget, mégpedig nehéz ólomzürke kárpittal: *Szervác*. Csak megint meg ne erjedjenek az ég csatornái! Mert ha eddig iga volt a népnek, hogy „ha májusban

esik, kenyér esik” a több eső mostanában határaink fölött áldás helyett már átok lehetne. „Quod Deus avertat!”

— **A s.-a.-ujhelyi ker. betegsegítő pénztár** elnöksége tokaji pénztárkezelővé *Rochlitz* Dezső ottani kereskedőt nevezte ki.

— **Jegyző-majális.** A Zemplén-vármegyei községi és körjegyzők egyesülete, mint már ma egyhetes számunkban is jelentettük, ez évi rendes közgyűlését K-Helmeczen tartja meg f. hó 31-én. Ez alkalmából a vármegye minden irányából oda várt jegyző-családok és a vendégsereg számára a bodrogközi jegyzők tavaszi táncmulatságot rendeznek a „Nyesés” nevezetű ligetben.

— **Borhamisítás.** Megbízható forrásból arról értesülünk, hogy (neveiket még most elhallgatjuk) egy pár ujhelyi borkereskedő pincéjében tartott vizsgálatról, az országos jegyzővizsgáló állomáshoz felküldött borminták *hamisaknak* találtak. Ebben az ügyben az eljárást még a nagyközség idejében *Barthos* József főszolgabíró indította meg s ő fog benne ítéletet mondani, a melyet annak idejében közölni fogunk.

— **A sárospataki ref. főiskola köréből.** A tiszáninneni ref. egyház-kerületnek május 1—2 napjain Miskolcra tartott közgyűlése elhatározta, hogy a jövő iskolai évben a főgimnáziumban a 3-ik parallel-osztályt is felállítja, e célból egy új rendes tanárt választ, s a megnyitásban a főiskola mai helyiségei közül a parallel-osztályok számára a szükséges tanterem nem kerülne ki, újabb építkezéssel fog a hiányon segíteni. Így a jövő évben főgimnáziumunkban már három parallel-osztály (az I—III. osztályban) fog fennállni s a szülők nyugodtan hozhatják gyermekeiket Sárospatakra — A főiskolát a f. hó 9-én Nyiregyházán végbement „Bessenyei-szobor” leleplezésén *Szinyei* Gerzson és *Maklári* Pap Miklós tanárok, *Nagy* Béla szenior, *Béky* Tamás jogász-elnök és *Ilyés* Mihály teológus-elnök képviselték (Radácsi György közigazgató betegsége miatt nem mehetett el.) *Szinyei* G. a főiskola nevében hosszú nemzeti szín szalagos cserkoszorút helyezett a szobortalpatatára s lelkes szavakban hódolt Bessenyei szellemének s fejezte ki annak az iskolának üdvözlését és áldását, mely Bessenyeit nevelte, melyről ő élte végéig a legnagyobb tisztelettel és elismeréssel nyilatkozott s mely ma is kegyelettel őrzi emlékezetét. A főiskola küldöttsége, mint értesülünk, Szabolcs vármegye részéről nagyon meleg fogadtatásban részesült. — A főgimnázium VII. osztályának vizsgálatá f. hó 8—10 napjain tartatott meg *Bálint* Dezső és *Ballagi* Géza dr. igazgató-tanácsosok elnöklété alatt; vizsgálatra jelentkezett 37 növendék, sikerrel tett vizsgálatot 28, egy évre visszavetett 1, három hónapra 8 (egy tantárgyból 3, két tantárgyból 5.) F. hó 12-én, pénteken, vette kezdetét az írásbeli érettségi vizsgálat s tovább foly 13, 15, 16, és 17-én. A szóbeli érettségi vizsgálat június 15, 16. és 17. napjain lesz.

— **Eljegyzés.** *Goldglanz* Lajos építész-vállalkozó Szilágy-Somlyón eljegyezte S.-A.-Ujhelyből *Klein* Salamon fakeskedő szép és kedves leányát, *Bertát*.

— **Rendőrségi statisztika.** Manapság, mikor már mindent statisztikába vesznek a rendőrkapitányságok is, kstelesek a büntetteket, vétségeket és különféle kihágásokat is számba venni. Így az ujhelyi rendőrkapitányság statisztikájából megtudjuk, hogy a m. ápril havában hatóság elleni erőszak büntette 1, az ember élete és testi épsége elleni cselekedet 3, lopás büntette és vétsége 6 esetben fordult elő. Ebből eredményes nyomozás volt 7 esetben, — továbbá hatóságok és közönség elleni kihágás 3, közbiztonság, közrend és közszérem elleni kihágások 57, közegészség és testi épség elleni kihágás 34, mezőrendőri törvény elleni kihágás 1, ipari kihágás 1, cselérendtartás elleni kihágás 8 és egyéb kihágásnak 11 esete fordult elő.

— **A „Zemplén” fekete táblája.** A múlt héten leégett „Cinkotai koresma” Nagy-uj-utcára néző fala aláomlással fenyeget. Hogy ezt is nekünk kell észrevennünk a rendőrség helyett! Lebontatására, míg valakit agyon nem üt, sürgősen főkérjük a rend. tanács építésfelügyelőjének b. figyelmét.

— **Üzletfelosztás.** *Kelner* József Fia jónevű kereskedő Weckerle-téri s már évtizedek óta fennálló üzletét beszünteti. Sajnálattal emlékezünk meg az üzlet felosztásáról, mert csinos berendezésénél fogva csak hasznára vált Ujhelynek. A cég megalapítója, *Kelner* József már évek óta nyugalomba vonult polgártársunk volt. Utódja, illetőleg fia, nagyobb szabásu üzletet vesz át Nyiregyházán, mely alkalmából meglevő áruit Ujhelyben még elárúsítja. Erre vonatkozó jelentését megtalálják olvasóink lapunk hirdető rovatában.

— **Fürdő-megnyitás.** A n.-toronyai uradalmi fürdőt már megnyitották. E körülményre felhívjuk kirándulni vágyó t. olvasóközönségünk figyelmét.

Folytatás a II. mellékleten.

— **Meghívó.** A homonnai polgári és felső keresk. iskola június hó 7-én Szirtalján nyári mulatságot (majálist) rendez, melyre a n. é. közönséget a rendezőség nevében tisztelettel meghívja: Gerő Miklós, főrendező.

— **Egy család tragédiája.** Varannóról írja levelezőnk: Itt helyben történt. Nem is oly régen volt, amikor kezdődött. Sch.-t falusi kis postáról hozta ide sorsa. Fizetése egyszerre megtízszereződött. A legmesszebb menő rózsás tervek szövésében mult el pár év. Minden kísérlete sikerült, a mihez fogott. Kimondhatatlanul pénzsovár volt szegény s boldogsága netovábbja volt, ha látta, hogy rohamosan gyarapodik. Házat vett olcsón s ott rendezte be postáját, míg eddig negyszáz forint bért kellett fizetnie, most evvel törlesztette a megvett ház árát. Ugy látszott, hogy szerencsésé meg van alapítva. Minden úgy ment, a mint elgondolta. Nyíltan dicsékedett, hogy semmisen hiányzik boldogságából. Egy leánya, két kis fiacskája volt, szépen fejlődött valamennyi. Elfelelt azonban a böles mondását, hogy senki sem boldog halála előtt. Damokles kardja lebegett boldogsága felett s egyszerre elszakadt a szál, a melyen függött. Alig tartott ez két évig így, amikor rohamosan jött a vég. Fiacskája beteg lett. A baj nagy volt, difteritisz rágódott gyenge testén. Amikor már itt nem volt kilátás a gyógyulásra, felvitték Budapestre, ott még tartották benne a lelket egy pár hóig, de a halál nem engedte jussát, elvitte. Azalatt másik fiacskája itthon szintén beteg lett, gyógyították sokáig, de ezen sem segíthettek, hasonló bajnak esett áldozatul. A család leverten szomorkodott. De mintha még nagyobb csapás előzött volna, nem oly komoly, oly igazi, szivetrázó volt gyászuk, mint amilyet az ember ily roppant csapás után vár. A férfi rendesen eljárt a kártyasztalhoz, a nő otthon el-el-szórakozott vendégeivel. A világ azt hitte, hogy el akarják a borzasztó csapás súlyát terelni lelkükről, s ezért elkövetnek mindent, hogy egyedül ne legyenek. Nem így volt, nem ez volt oka illetén viseletöknek. Pár hétre rá a nő lelkére ráborult az előhalottak gyászfátyola. Lassan, észrevétlenül kezdődött, de folyton emelkedett értelemvilágának elborulása. Végül, mikor már dühöngeni kezdett, felvitték a Schwaritzer-intézetbe. Ott ugy látszott eleintén, hogy kilábol bajából. Pár hó múlva haza is jött, ugy látszott egészségesen, de nem annyira, hogy a komoly megfigyelőt megtévesztette volna képzelt gyógyulása. Csakugyny így volt. Több hónapig meg volt baj nélkül, csaknem avval a tiszta elmével, mi az egészséges ember sajátja. De ekkor már kezdődött a vég borzasztósága. A férj feltűnő viseletet kezdett tanusítani. Ahol megfordult, fejesóválás kísérte. Szertelenül költött, helytelenül viselkedett. Végre a mult Szilveszter-estén kitért ő rajta is az elmeháborodás. Ő egyszerre „közveszélyes” lett. Pár nap múlva erős fedezet alatt felvitték őtet is az előhalottak temetőjébe: a Lipótmezőre. Nem is tért többet onnan vissza. Négy hó alatt végzett vele, megváltotta a halál szenvedéseitől. Neje tovább bírta. Ő csendes elvonultságban túlélte férjét, az erős marcona férfit, de ez utolsó napokban már őt is felvitték oda, honnan részére nem igen lesz többé visszatérés. S így az egész családból maholnap csupán csak egy marad meg: a 12—14 éves igazi árva, megrázó emlékeivel.

Zs.

— **A főváros látványossága.** Mindazok, akik Budapestre utaznak, ne mulasszák el a monarchia páratlan legnagyobb áruházát, a fényesen berendezet **Párisi Nagy Aruházat** (Kerepesi-ut 38 szám.) a Népszínházzal szemben megtekinteni. E csodaszép áruházban, a hol száz meg száz villamos lámpa szórja a fényt, valóságos tündérkertté varázsolva át a kimondhatatlan sok csillogó villogó tárggyal felhalmozott áruházat, óriási a választék a külön-külön osztályokba beosztott háztartási cikkek, teljes konyhaberendezések, vasbutorok, műipar és disz-művek, nász- és alkalmi ajándékok, női- és férfi ruhaneműekből, egyáltalán mindenféle cikkek, melyek itt jobban és olcsóbban szerezhetők be, mint bárhol. Az árak szabottak, miáltal tulkövetelés ki van zárva. A **Párisi Nagy Aruház** kívánatra ingyen és bérmentve küldi nagy képes diszárjegyzékét, mely az összes cikkek nagy részét magában foglalja. A megrendelések naponta pontosan és lelkiismeretesen teljesíttetnek és meg nem felelő árukért a pénz visszadatlik.

— **Tavaszi kilátások.** Kesznyétenből írja levelezőnk: A hosszantartó tavaszi hidegek után mégis csak jóra fordult az idő vármegyénk alsó részén is. Kellemes esőzés frisítette meg a levegőt és száraz földet; megújultak az őszi és tavaszi vetések s most már azok a Harangod vidékén is szépen fejlődnek. A késői fagyások azonban itt-ott nagy károkat okoztak a répa-vegetumokban, most pedig a Tisza-Lucz közönség környékén, a sarkadi uradalomban a **cukorrépat** az **ormányos bogár** támadta meg mond-

hatatlan mennyiségben. Az uradalom megpróbál minden eszközt a védekezésre, naponként több száz napzamos szedi a millió, meg millió bogarat s elégetik, a répasorokat savakkal hintik; de a több száz holdra tehető répa-növényzet megmenthető lesz-e: azt csak a következők fogja megmutatni. Csodálatos, hogy eddig csak a cukorrépat támadta meg e kártékony bogár s a tehénrépa növényzettel nem táplálkozik. Lehet, hogy a beállott esőzés is segítseükre lesz a védekezőknek. — A gyümölcsfa termelés és kertészkedés vidékünkön ugyan kezdetleges állapotban mutatkozik; alig van róluk mit szólni, azonban az alma- és körte-fák oly szépen virítanak, hogy erről a dicséretet el nem hallgathatom. A tavasz beálltával munkabíró szegényeink a Hegyaljára vonultak szőlőmunka teljesítésére; jó kedvvel s nyugodtan keresik meg családjuk fentartására a szükséges táplálékot és ruházatot. A munkás-osztály már rendben van az aratásra szóló szerződésekkel; munkakönyvét minden munkás készséggel kivette az illető helyről. Kukorica, árpa, zab és felés vállalatokat a legszebb esendőségben elintézték az egyes uradalmak tisztjei a munkás osztályllyal. A szegény nép nyugodtan várja a jövő nyártól az Isten áldását.

— **Magyar fagyos szentek.** **Pongrác, Szervác, Bonifác:** rémes nevek a gazdaközönség, kivált pedig az alföldi magyar gazdaközönség előtt; mert ezeken a névnapokon a májusi éjék hidegek szoktak lenni, ugyanarra, hogy a gyümölcsfák, különösen a szőlő fiatal hajtása elfagy, elpusztul. A fagyos nevek mennyei és földi tulajdonosai épp most ülik névnapjaikat. Pénteken volt Pongrác, tegnap Szervác és ma van Bonifác. Sokan csak babonának tartják a neveikhez fűzött hagyományt, de a magyar gazda már tapasztalatokból tudja, hogy e napokon nem ok nélkül való a félelem. Különösen nem most, mikor a fagyos szenteket szinte fagyos, deres idő előzte meg; mikor napközben hűvös északi szél borzongatja az embereket, éjjelenként pedig csak az isten őrizi, hogy nem fagy. Mi az oka annak, hogy május e három napján (melyekhez még **Orbán** napja — május 25 — is esatlakozik) oly gyakran szokott fagy lenni? Ulabb időben több szaktudós foglalkozott e kérdéssel. Általános véleményük az, hogy e tünemény oka a máj. havi meteorológiai viszonyokban keresendő. Európa északi és nyugati részén ugyanis igen nagy a légnyomás, míg déli és délkeleti részén annál csekélyebb légnyomás van és így jelentékeny hőkeveredés támad. Legalacsonyabb pedig a légnyomás épp a magyar Alföldön és a Balkán félszigeten, azért a fagyos szenteket tanulmányozó egyik tudós el is nevezte már őket „magyar fagyos szentek”-nek.

— **A vasuti vonatok értéke.** Egy közönséges gőzgép és a hozzátartozó ú. n. „tender” értéke 42000 korona, a teherkocsis 8000, a postakocsis 16000, a személykocsis értéke 20—60000 korona. Így a legkisebb vasuti vonat értéke legalább is 346.000 korona, a hosszabbaké, természetesen, sokkal nagyobb.

— **A fürdővad közeledtével** a makaes esuz és köszvényben szenvedők ne gondoljanak arra, hogy bajok ellen drága fürdőket vegyenek igénybe, mert azon kitűnő hatású esuz és köszvény elleni kenőcs, melyet **Zoltán Béla** udvari szállító gyógyszerárban Budapestben lehet üvegenként 1 frtért kapni, 15—20 éves bajokat is sikeresen gyógyít. Ezer és ezer ember bizonyítja, hogy e kinos betegségek biztos gyógyszerere esodakenőcs.

— **A krajcár vége.** Még mindig sok krajcár van, kivált a falusi nép között, forgalomban. Ismételve is figyelmeztetjük a közönséget, hogy a kopott krajcárokon, kivált a templomi és egyházi pörsölyökből mihamarább adjanak tul, mert a f. évi júl. hó 1-től kezdve már az adóhivatal sem veszi el.

— **Segédjegyző** kerestetik Szedliszkére. Részletes tájékoztató nyerhető mai számunk Hirdetési rovatából. — A „Zemplén” kiadóhivatala.

— **A legjelesebb magyar ásványvíz** mely előkelő orvosok nyilatkozatai alapján kiváló gyógyhatással alkalmaztatik, kétségtelenül a **szolyvai gyógyforrás**. Ez az általánosan kedvelt gyógyvíz, mely elsőrangú élvezeti ital is, már Rákóczy korában volt ismeretes. Erdekes, hogy régisége dacára ugyanazon alkotó elemekből áll, mint hajdan és eredeti tulajdonságaiból mit sem veszített, amint azt a nagyszámu vegyi elemzések igazolják. Dr. Than Károly, a nagyhirű egyetemi vegytanár összehasonlítván a **szolyvai gyógyforrást** az első rangú külföldi vizekkel, arra az eredményre jutott, hogy nevezett víz a külföldi divatos forrásokat nagyon is felülmulja. Többek között a következőleg nyilatkozik: „A **szolyvai csaknem háromszor koncentráltabb, mint a giesshübl**; ugyanannyi víz élvezete mellett az elsővel csaknem hétszer annyi bikar-

bona maradékot viszünk a gyomorba, mint a giesshüblivel. A **szolyvai víz ennél fogva hatósabb, mint gyógyvíz.**”

— **Fogságba került szopós mackók.** **Ubl**ya községből írja tudósítónk: a f. évi apr. 27-én az ublyai esendőrörsvetető, Magaly György, Kádas Gyula esendőrrel Zboj—Novoszedlice irányában a Beszkiden portyázván, az erdőszegben egy tisztáson két kis fekete malaera bukkantak; dacára annak, hogy tudatában voltak a veszedelemnek, mert a mackók visítására az anyamedve minden pereben előtörhetett és rajtuk támadhatott volna, a tisztáson sütkérező két kis mackót lefülelték és szerencsésen be is hozták magukkal Ublýára. A tehénrejtőre fogott két kis mackó már egészen barátkozott új otthonával, a hol most a leggondosabb házi nevelésben részesíti őket a esendőr-papa, meg a esendőr-mama.

— **A foszforsav hatása a magvak minőségére.** Általánosan ismeretes, hogy a foszforsavval való trágyázás következtében nemcsak a termés javul, de a magvak minősége is. A swalofalboni (Stockholm mellett) magtegyesítő állomás legújabb kísérleteiből egyebek között az is világosan kitetszik, hogy az oldható foszforsavval való trágyázás a magvak minőségének is javára szolgál, mennyiben a keményítő-tartalom endosperm képződését elősegíti. Számos összehasonlító kísérlet ugyanis azt mutatja, hogy a szuperfoszfát foszforsava a mag habitusára fölöttébb kedvező hatást gyakorol, minthogy ezek keményítőben dúsabbak lesznek vetőmagul használva nagyobb termést hozó növényeket hoz létre, melyek ismét kitűnő magot teremnek. Tagadhatatlan, hogy buzánk és rozsunk minősége az utóbbi évtizedekben hanyatlott, mert a hajdan szűz földek oldható foszforsav tartalma lassanként kimerült s így a szuperfoszfátoknak szeleesebb körben való használatát csak a legmelegebben ajánlhatjuk a gazdaközönségének, mert ennek a révén több és jobb gabonát aratnak, mely vetőmagul használva még bővebb termésben és jobb minőségében bőségesen megtéríti a trágyavásárlás költségeit és az elszórással járó fáradságot s így hivatva van a magyar gabonának régi jó hírnevét fentartani, sőt megmenteni.

— **Ma nekem, holnap neked.** Már többször említettük, hogy a szerencse sokaknak jövőjét megváltoztatta Amint értesülünk, egy budapesti bankház eddig több mint két millió forintot fizetett ki megbízóinak 100.000, 90, 80, 30 ezer koronás nyereményekben A most kezdődő osztálysorsjátéknál olvasóink figyelmébe ajánljuk ezen céget, mely szerencsésénél, szoliditásánál és megbízhatóságánál fogva amugyis nagy bizalomnak örvend. Ez a cég Török A. és Társa bankháza Budapestben, mely a beérkező megbízásokat pontosan, gyorsan, megbízhatóan teljesíti. Az első osztályu sorsjegyek árai 1/2 sorsjegy, 6 ft, 1/2 sorsjegy 3 ft, 1/4 sorsjegy 1 ft 50 kr., 1/8 sorsjegy 75 kr. Sorsjegyek bevásárlásánál Török A. és Társa budapesti bankházát, Váci-körút 4/a legmelegebben ajánljuk.

Nyersselyem básztruha

S frt 65 krtól 42 frt 75 krig teljes öltönyhöz való kelme — Tussors és Shantung-Pongees, való mint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 kral, 4 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövésű és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabér és vámmentesen valamint házhoz szállítva, **mintákat pedig postafordultal**va küldenek: **Henneberg G.** (cs. és k. udvari szállító selyem-gyárai Zürichben.

— Magyar levelezés Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. —

Irodalom

— **Zola Emil** a világhírű francia regényíró, a kit az ismert „Jacuse” című cikke után nemzetének nagy-része megtagadott és száműzött, ismeretlen magányában negirta „Termékenység” (Fecondité) című legújabb regényét. Az egész művelt világ feszült érdeklődéssel várja a regény megjelenését, mely francia, angol, német és magyar nyelven fog május hó 18-án egyidőben először megjelenni. A világirodalom regényírónak remekei magyar nyelvű újságban többnyire csak akkor jelentek meg, a mikor már azok a könyvpiacra — persze rémdrága áron — tiznél több kiadást is megérték. Annál jobban övendezet meg bennünket az a hír, hogy a félszázados jubileumát megülni készülő „Pesti Napló” bár nagy anyagi áldozatok árán, de még is megszerezte a mű magyarra való fordításának és kiadásának jogát s így Zola e legújabb érdekesítő regénye a többi idegennyelvű nagy lapokkal egyidőben azaz május hó 18-án fog a „Pesti Napló” hasábjain megkezdődni.

A Nagy Képes Világtörténet második kötete megjelent. A munka Gyomlay Gyula kitűnő tudósunk, az új akadémikus nevével viseli homlokán, s a görögök történetét adja a római hódítás koráig. Eddig élt a görögség önálló nemzeti életet, eddig van külön története. De hatása ezután sem szűnt meg. Módosítja a köztársasági Róma erkölcsét, újja alakítja eszméit. Később, Konstantinápoly alapítása után, egy egész új, külön műveltség fejlődik belőle, új vallást és politikai felfogás: a bizanci a görög szellem a közép-korban sem szűnt meg politikai téren hatni, s eieg erős, hogy megtérje a keresztény világ egységét. Művészetök sem halt ki a nemzetélet megszűntével. Maradványai teszik a Rómában fennmaradt műemlékek remeiket, s mintegy

örök kánonja maradtak a művészetnek. Midőn a kereszténység ellene fordul a pogány emlékeknek, hanyatlás áll be a művészetben világszerte. A világ akkor lát újra nagy művészetet, midőn a renaissance feltámasztja az antik emlékek kultuszát. — E gazdag nép szellemi életének legdusabb időszakával foglalkozik Gyomlay könyve. A kötetben egy időben jelent meg a nagy vállalat 25 ik füzet, melyben a görög rész kezdődik. A könyvben, a tárgy természeténél fogva, tömördek a szebbnél-szebb illusztráció és műmelléklet, úgy, hogy a kötet még sokkal gazdagabb, mint az első volt. A kötet ára diszkótésben 8 ft. Részletfizetésre is kapható. Egyidejűleg füzetekben is megjelenik Kapható füzeteként 30 kr-ért Révai Testvérek Irod. Int. Részvénytársaságánál, (Budapest, Üllői-ut 18.) s minden hazai könyvkereskedésben. —

Gazdasszonykodás. Ha asszonyaink egymás közt vannak a cselédségön kívül állandó téma a gurmandéria is. Mert hiába, a jó konyha minden gazdasszonynak egyik büszkesége és mindig iparkodnak egymástól eltanulni, kikérdezní, hogy ezt vagy amazt az ételt miként készítik. Ezekre a kérdésekre ad feleletet három könyv, melyeket Erzsébet néni, a kitünő hírnévnek örvendő írónőnkünk szakavatottsággal szerkesztett meg. Az egyik „Hogy kell befőzni?” a befőttek összes neveit tárgyalja. A másik „Hal- és vadfélék kiszítése”, és a harmadik: a „Tészták könyve”, mely az összes főtt és sült tészták készítésével ismert meg. Mind a három könyv több kiadást ért meg és ára mindegyiknek diszkótésben csak 1 ft. A könyvek mindegyike külön is kapható. Megrendelhetők Révai Mór könyvkiadóhivatalában Budapesten, IV. Egyetem-utca 1 sz.

A „Tanítók jogai és kötelességei” címet viselő mű 3-ik, teljesen átdolgozott kiadásban megjelent Szabó Mihály dr., Alsó-Fehérvármegye kir. tanfelügyelője tollából. E munka egyszerűen és világosan tárgyalja a tanítók jogait (tanítói jogok), de különösen a tanügyi közigazgatás dolgaiat intézők kezében. Ez a 3-ik kiadás bővült az 1896. évi óta megjelent tanügyi kormányrendeletekkel és intézkedésekkel; azért megszerzése azoknak is ajánlatos, kik az első és második kiadást már bírják a műből. Tanügyi hatóságok és minden tanügyi dologgal foglalkozó egyének legjobb tanácsadóit nyerne ebben a műben. — A könyv kapható szerzőnél Nagy-Enyedben, 2 ft 60 kr-ért. Árát, tanítók két részletben is fizethetik. A megrendelés szerzőhöz, Nagy-Enyedre küldendő. Gyűjtők 6 példány után egy ingyen példányt kapnak. — Ugyancsak szerző tollából megjelentek a „Népköztartási közigazgatás” és „Népköztartási ügyi teendő határidő-jegyzéke” című művek. — Mint a fennálló népköztartási törvények, rendeletek- és kormányintézkedéseknek rendszerbe foglalói, s mintegy kiegészítői az előbbi művek: ezek is nélkülözhetetlen tanácsadói a tanítás dolgával foglalkozóknak.

OLGA, regény, írta Werner Gyula. A magyar föld mely szeretete, mely a termő talajhoz, honi rögöz fűződik, adja meg Werner Gyula minden regényének azt a bensőséget, a mely őt megkülönbözteti a modern áramlatban evező íróktól. Olga című regénye is, mely most jelent meg Singer és Wolfner Egyetemes Regénytárában, híven visszaütközteti azt a rajongó szeretet, Diszes kerete a szép és felelőtlén érzésnek egy minden ízében érdekes történet, amely egy fiatal leány lelki fejlődését jól talált vonásokkal rajzolja meg Werner nem sokat „pszichológizál”, hanem azon van, hogy a hősök és hősnők lelki állapota a cselekvésükben talájon kifejezést. S az életrajzi sikerül is neki. — A két kötetes regény ára, piros vászonkötésben, 1 ft. —

Egyesületi élet.

A magyar szent korona országai vörös kereszt egyesület s.-a.-ujhelyi fiókja ma d. u. 3 órakor a vármegyeháza kistermében közgyűlést tart.

A bodrogközi jótékony nőegyesület f. évi május hó 23-án Perbenyiken, a vasúti állomással szemben lévő „Nyésés”-ben, szinelő-adással, élőképkel és bállal egybekötött jótékonycélú mulatságot rendez. Az előadások kezdete este 7, vége fél 11 órakor, utána vacsora. — Belépődíjak személyenként 6 korona. Felülfizetéseket köszönettel fogad és a hírlapokban nyugtat: a rendezőség. — Egy „Table d'hôte” vacsorajegy díja 2 korona. — Kérjük a közönséget, hogy a belépő és vacsorára szóló jegyeket Oláh Ignác mérnöksegédnél Király-Helmecen előjegyeztetni sziveskedjenek. — Program: I. Előkép: festői műterem 3 változtatással. — II. „Katonásan” vigjáték 1 felvonásban. — III. Előkép: Szent Erzsébet életéből 3 felvonásban. — IV. „Az elkényeztetett férj” vigjáték 1 felvonásban. — V. Előkép: Parasztlakodalom. — Az előadás főrendezője: Diószeghy Pál és Hornyay Béla dr. — A bál főrendezője: Bencsik István, Dókus Gyula és Sennyey István br.

Nyilvános számadás

a s.-a.-ujhelyi iparosok önk. egyesületének f. évi május hó 7-én a városi színházban megtartott táncmulatsággal kapcsolatos műkedvelői szinelő-adásáról.

Bevétel: Belépő jegyekből . . . 222 ft 80 kr.
Felülfizetésekből . . . 25 ft 60 kr.
Összes bevétel: . . . 248 ft 40 kr.

Kiadás: volt összesen: . . . 179 ft 70 kr.
Egyenleg mint tiszta jövedelem: 68 ft 70 kr. mely összegből 15 fto, mint a tiszta jövedelem részbeni adományát, a helybeli önk. tüztöltő-egyesület parancsnokságához juttattunk el.

Felülfizetni szivesek voltak: Juhász Jenő 10 fto. — Friss Heiman 5 fto. — Kincsessy Péter és Rosenberg Bernát dr. 2—2 fto. — Ehlert Gyula 1 fto. — Schön Andor, Grosz Mór, Fehér Kálmán, Barna Dezső, Fuchs Izsó, Vogel Jenő, Klein Miksa, Saláta Károly, Löwinger Menyhért (Nyékládháza) és Alexander Vilmos 50—50 krt. — Szücs Lajos és Komlóssy László 30—30 krt. Összesen: 25 ft 60 krt. Fo-

gadják a nemesszívü adakozók szives adományaiért leghálásabb köszönetünket.

Elmulaszthatatlan kötelességünknek tartjuk e helyen is első sorban Friss Heiman urnak, ki a darab rendezése körül heteken át kitartó ügybuzgalommal és lankadatlan szorgalommal minden önérdék nélkül fáradozni volt szives, — továbbá ugy a hölgy-, mint a férfiszereplőknek egyenkint és összesen, valamint mindazoknak, kik műkedvelői előadásunk sikerén lankadatlan buzgalommal fáradozni szivesek voltak, — végül pedig S.-A.-Ujhely r. t. város képviselő-testületének a színház díjmentes átengedéseért hálás köszönetünket nyilvánítani.

Hazafiu i üdvözlettel

S.-A.-Ujhely, 1899. máj. 13.

Werner Miksa, Reichard Jenő, Hericz Sándor,
e. főpénztáros. e. titkár. e. elnök.

Nyilvános nyugtató és köszönet.

Palásthy Jánosné szül: Arday Terézia, nagy-azari lakos, róm. kat. vallású nő, a kis-azari ev. ref. egyház céljaira f. hó 7-én 100 azaz egyszáz fto ajánlott fel, melyet hivatalomban azonnal le is fizetett. Fogadjon e nemes gondolkodású s felvilágosodott nő kétszeresen b. adományáért egyházam nevében e helyen is szívből jövő hálás köszönetemet.

Kelt K.-Azar, 1899. május 9-én.

Péter Mihály,

kis-azari ev. ref. lelkész.

Önkéntes tüztöltő egyesület Tarczalón.

A legközelebbi hetekben történt gyakori tüzesetek, — írja a mi társadalmi téren is tevékeny levelezőnk — arra indították Tarczal nagy közönséget, hogy az előforduló tüzesetekkel szemben óvó-intézkedésekről gondoskodják. Így létesült a „tarczali önk. tüztöltő-egyesület” szervezésének eszméje, mely az apr. 30-án és május 7-én tartott köz- és választmányi gyűlések alkalmával életet is nyert. Működő, alapító és pártoló tagok szép számmal vannak, kik tüztöltői gyakorlatukat a parancsnokok vezetése mellett már meg is kezdték. Főparancsnok: Mankovits János, szakaszvezető parancsnokok pd. Horváth Imre, Gergely István és Sulyok János. Választmányi elnök: Tarczali Dávid nyug. ezredes, alelnök Bisiczky Gyula, titkár Sikolya Antal. Az alapszabályok szintén munkában vannak.

Az első Magyar Ált. Bizt. Részv. Társaság nagytekintetű vezérigazgatóságához Budapesten.

Azon nemes szívüségéért, hogy Józseffelva község tüztöltő-egyesületének 60 koronát mentési jutalomdíj címen a s.-pataki takarékpénztár utján adományozni kegyes volt, fogadjon a nagytekintetű vezérigazgatóság a tüztöltő-egyesület nevében és megbízásából leghálásabb köszönetem nyilvánítását.

Józseffelva, 1899. május hó 9-én.

kiváló tisztelettel:

Zafir Vilmos,

t. o. főparancsnok.

TANÜGY.

A Zemplén-vármegyei Tanító-Egyesület hivatalos rovata

— Rovatvezető: Schneider Jakab. —

Kéziratok a rovatvezetőhöz S.-A.-Ujhelybe küldendők.

Mit tehet a tanító a névmagyarosítás érdekében?

Írta és felolvasta az alsó-körnek Sárospatakon, 1899. márc. 21-én tartott gyűlésén Hodossy Béla.

A névmagyarosítás ügyét sokan szeretnék „ne nyulj hozzám-virág”-nak tekinteni: kényes kérdés.

Am legyen, de azért megriadni tőle nem fogunk, mert azoknak a kérdéseknek fölkarolása, ha lehet megoldása, melyeknek feszegetése tán az egyesekre nézve kényelmetlen, a közérdek szempontjából sokszor üdvös.

Azt hiszem, köztünk nem akad senki, ki a névmagyarosítás ügyének fontosságát tagadná. Bizonyára nem szükséges nekem sem mellette nyomós belső és külső érveket keresnem; talán elég fölemlítenem annyit, hogy Budapesten a névmagyarosítás elősegítése céljából egy egyesület működik s újabb időben általános mozgalom indult meg hasonlóan a névmagyarosítás érdekében. A mozgalom a ministeriumoktól kezdve a legkisebb köz- és magánhivatalokig kiterjedt ugyan s látunk is a lapokban naponkint egy csomó magyarosított nevet; de azért ismerjük be, hogy a megindult mozgalomhoz, az ügy nemzeti fontosságához mérten az eredmény korántsem felel meg az általános óhaj-tásoknak.

Hogy mennyire nem magyar a magyar, legalább a családok neveiben, ennek feltűntetésére csupán egy példát legyen szabad említenem: Zemplén-vármegye 467 tanítója közül csak 172-nek van magyar s 281-nek idegen neve van. Megjegyzem, hogy adataim a múlt évről szólnak, ma már több, vagy 500—510 tanító van Zemplén-vármegyében, de merem állítani, hogy az idegen nevek aránya is emelkedett.

Ebből az adatból — a viszonyokat ismerve — lehet következtetni a más foglalkozású emberek neveire is. Az egyetlen magyar földműves népet kivéve, az arány ugyanilyen, vagy sokszor még rosszabb.

Es mi lehet az oka, hogy a névmagyarosítás csak szórványosan terjed? Talán az is, hogy a mint a hazafias mozgalom megindult, fölkelt nyomában a „hazafijás” gúny is az 50 krajcáros nevekről.

Talán az is, hogy a névmagyarosítás némi költségbe s némi utánjárásba kerül. Talán az is, hogy sokan megszokásból, elődeik iránti kegyeletből ragaszkodnak idegen nevükhöz, nem gondolván meg, hogy az ősi magyarok is pogány vallásuakkal együtt pogány neveiktől is megváltak. Népünk meg maga sem ragaszkodik nagyon a nevekhez. A nép fia tudniillik nem maga választotta nevét, hanem többnyire kapta. Gyermekekoromban történt, hogy egy Szabó nevű földműves költözött falunkba; a nép nem Szabónak, hanem Ujlakos néven nevezte s rajta is maradt. Sokszor megesett az is, hogy a fiu az apja keresztnevét kapja előnevül. Hozzánk egy, a szomszédos Kapornokról beköltözött embert azontul csak „Kapornaki”-nak hívták, a fiát már nem Kapornaki Istvánnak, hanem az apja kereszt neve után „Mihá Estuk”-nak, ennek fiát pedig — jól ismerem, ma is így nevezik — „Mihá”-stuk Gyancsi”-nak hívják.

Népünk nevei jóformán az anyakönyvek szigorubb vezetése óta állandósultak; s nyugodtak lehetünk fölélsé biztosak vagyunk benne, hogy a mai legősibb nevek is elegenden bizonyosak voltak; nincs hát miért előítélettel ragaszkodni az idegen nevekhez, sőt ellenkezőleg.

A ki szívében magyar, legyen magyar nevében is.

De rátérek már a kérdésre: „Mit tehet a tanító a névmagyarosítás érdekében?”

Először is magyarosítsa meg a nevét, kié idegen hangzású!

Kell-e kiváló férfiak szép példára hivatkoznom, kik bensőleg magyarrá levén, nevüket is megmagyarosították? Hála isten szép számmal vannak a magyarosított nevek között.

Legyen szabad egy másik köztudomású tényt is fölemlítenem, mely az olahok között tapasztalható. A népünk közül eloláhosodott lakosok azonnal román nevet vesznek föl; nevüket oláhra fordítják s Pap-ból lesz Pope, Lukácsból Lukacsiu stb. s készek tűrni érte gúnyt, üldöztetést.

Vagy ki ne emlékezne a szászok küldöttségére, mely küldöttség csupán gyenge nökből Ó Felsége a király legmagasabb színe elé óhajtott merészkedni, hogy a helynevek magyarosítása ellen kéri s tiltakozó szavát fölelje.

Vagy ki ne tudna arról a fölháborított esetről, mely csak a múlt héten történt, hogy Németországból Sopron-megyét elárasztották a név s helynevek magyarosítása ellen s a német nyelv érdekében lázító iratokkal?

Ezekre az igaz magyar szívü, de idegen nevü magyar tanítók, polgárság s hivatalnokok felelete nem lehet más, mint tüntetőleg mindnyájuknak egy ember felbuzdulásaként magyar nevet venni föl.

Az ötven krajcárt emlegető, éretlen gyonyolódásra adni mit sem érdemes. Es mi kevésbé szeretnénk a nemzeti nevet, mint az oláh?

Azt a kevés költséget, fáradságot pedig, mint említésre is alig érdemes áldozatot hozza meg mindenki szivesen. Tán csak nem állunk hátrább e tekintetben mi magyar nők és férfiak a szász nőknél, kik oly áldozatkésznek mutatkoztak. Tőlük is lehet tanulni nyelv- és fajszertet.

A pangermanok soproni hitvány merénylete pedig nagyon méltó arra, hogy visszarúl süljön el. Ez a próba a magyarságon nemcsak hogy megtörjön, de következménye a magyar név és nyelv térfoglalása legyen.

Saját nevének megmagyarosítása mellett lehet és van a tanítónak egyéb föladata is e téren: mások buzdítása s utba igazítása. Egy népies közmondás szerint nincs az a rakott széna szekér, melyre még legalább egy villával ne férne. Mi tanítók is megbírunk tannal még ennyi terhet.

A ki a névmagyarosítás körül való eljárással nincs tisztában, forduljon ez ügyben Telkes Simon a névmagyarosító egyesület buzgó titkárához, kinek e téren való érdemeit legközelebb Ó Felsége a király is rendjellel tüntette ki.

Rövidre fogott felolvasásom után a következő javaslatokat bátorodom a m. t. körü értekezlet elé terjeszteni:

1. Mondja ki a m. t. értekezlet, hogy a névmagyarosítás fölkarolását egyesületünk tagjainak és Zemplén-vármegye tanítói karának általában idegen nevű kartársainknak pedig különösen is szeretettel figyelmébe ajánlja.

2. Hogy a reménytelhető eredménnyel önmagunk előtt beszámolhassunk, kérje fel értekezletünk az illetőket, kik vagy saját neveiket magyarosították, vagy tán másokat is sikerült ez ügynek megnyerniök, hogy egyesületünk elnökénél erről jelentést tenni sziveskedjenek.

Végül köszönöm szives türelmüket.

Fölvétel az eperjesi állami óvónő- és tanítónőképző intézetbe. Az eperjesi állami óvónő- és tanítónőképző intézetbe a miniszter az 1897-98. iskolai évtől kezdve az óvónő- és tanítónőképzést tudvalevőleg egységesítette. Az 1899-1900. iskolai év kezdetén megnyílik a III. osztály is. Az I. osztályba a 23,515. sz. alatt kelt magas miniszteri rendelet értelmében összesen 25 folyamodó vehető fel. Ezek között lesz 15 bennlakó és 10 bejáró növendék, a 15 bennlakó növendékből 10 díjtalanul s 5 feldíjasnak fog felvétetni. A feldíjasok élelmezésre évi 60 ftot fizetnek. A II. és III. osztályba nem jöhet új növendék, mert üres hely nincsen. Az I. osztályba való felvételt azok folyamodhatnak: 1. a kik 14. életévüket betöltötték, de 40 évnél nem öregebbek; 2. a kik a polgári vagy felsőbb leányiskola IV., avagy a felső leány- (nép-) iskola II. osztályát valamely nyilvános intézetben sikerrel elvégezték; a kik a folyó iskolai évben végzik az említett iskolák negyedik osztályát, azok mellékeljék folyamodványukhoz a múlt évi iskolai bizonyítványt és a folyó évi értesítőt. Ha értesítőt nem kaptak volna, kérjenek intézetük igazgatójától iskolalátogatási bizonyítványt. A IV. osztályról szóló bizonyítványukat a felvételi vizsgálat kezdete előtt átadják az igazgatónak. Felvételért folyamodhatnak 3-adszor azok, a kik ép testűek és egészségesek; 4-szer, a kik tiszta hanggal s jó zenei hallással bírnak; 5-ször, a kik az óvónői és a tanítónői pályára alkalmasak. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterhez címzendő folyamodványokat az eperjesi állami óvónő- és tanítónőképző-intézet igazgatóságánál kell beadni. A folyamodvány mellékletei: a) keresztlevél vagy születési bizonyítvány, b) az utolsó két évben szerzett iskolai bizonyítvány, c) hatósági orvosi bizonyítvány, d) a II. védhimmóltásról szóló igazolvány, e) ha a folyamodó ez évben nem járt iskolába, hatósági erkölcsi bizonyítvány, f) a kik kedvezményes helyre folyamodnak, hatósági szegénységi bizonyítványt mellékeljenek. Felvételi vizsgálatot minden növendék tesz. Írásbelit a magyar nyelvűből és a számtanból, szóbelit a magyar nyelvűből, számtanból, földrajzból és a történelemből. A kérvényeket a mellékletekkel együtt június 15-éig kell beküldeni. A kellően fel nem szerelt kérvények figyelembe nem vétetnek. A felvételi vizsgálatok napjáról a folyamodókat június 20-áig külön fogom értesíteni. Eperjesen, 1899. évi május hó 20-ikán. *Láng Mihály*, igazgató

A rovatvezető postája.

L. E. F. — N. Mihály. Sajnálatomra csak a jövő számban, mert erről már lekésve jött, mikor a rovat anyaga ki volt szedve.
A közlésre érdemessé tett dolgozatokat kérem az elnök útján hozzám elküldeni.
L. E. L. Polyán. Most lekésott, jövő alkalommal.

Közgazdaság.

Gabonatözsdei tudósítások.

A kereskedelemügyi m. kir. minister ur ő nagyméltósága a gazdálkodással foglalkozó közönség érdekében elrendelte, hogy a budapesti és bécsi gabonatözsde árzárlatai ezután ne csak a nagyobb piaccal bíró városokkal, hanem minden várossal és a járás székhelyen levő helységekkel, melyek a távirat- és távbeszélő-hálózatba be vannak vonva, táviratilag hivatalból közöltessenek.

A hivatalok úgy a gabonatözsde árzárlatait, melyek hetenkint *hétfőn, szerdán és szombaton*, rendkívül árváltozások esetén pedig más napokon is közöltetnek, valamint a bécsi gabonatözsde árzárlatait, melyek hetenkint *szombaton* tételnek közzé a hivatalos helyiség ajtajára oly módon fogják kifüggeszteni, hogy azokat bárki könnyen elolvashassa és le is írhasssa.

Azoknak a kik az árzárlati közléseket akár helyben, akár a hivatal székhelyen kívül eső lakásukra kézbesíteni óhajtják, s ebbeli kívánságukat a posta- és táviróigazgatóságnak bejelentik az árzárlatok másodlatai házhoz kézbesíttetnek; és pedig azok részére, a kik helyben laknak, évi 20 forint előfizetési díjért, azok részére pedig, kik nem laknak az illető posta és táviró-, illetve távbeszélő székhelyen, évi 30 forintért.

A hivatal székhelyen kívül lakó előfizetőknek a hivatalok a gabonatözsdek árzárlatainak nyomtatványra irt másolatait boríték alatt az első postaindítással megküldeni tartoznak.

Miről a gazdálkodással foglalkozó közönség tájékozás végett, saját jól felfogott érdekében ez uton is értesítettik.

Vasuti díjkezdvezmények

a szegedi mezőgazdasági kiállítás látogatóinak.

A Szegeden szeptember hóban tartandó I. országos mezőgazdasági kiállításnak igazgatósága felkérte a kereskedelemügyi minisztert, hogy a kiállítás látogatóinak különleges vasuti díjkezdvezményeket engedélyezzen, hogy ugy a kiállítás látogatótsága biztosíttassék. A kereskedelmi minister utasítására az államvasutak igazgatósága a kiállítás igazgatóságával egyetértve elvben már megállapította és a kereskedelmi minister elé jóváhagyás céljából betérjesztette a kiállítás látogatói részéről igénybevehető vasuti díjkezdvezményeket. E szerint a Szegeden tartandó kongresszusok tagjai az I. és II. osztályon egy osztálylyal alacsonyabb egész jeggyel utazhatnak, a III-ad osztályon pedig fél II-od oszt. jeggyel. A személyvonatokon kívül a rendes gyorsvonatokat is igénybe vehetik. A gazdasági egyesületek csoportos kirándulásainál, ha legkevesebb 20 tag indul egyszerre, az I. és II. osztályon ugyanezek a kedvezmények engedélyeztetnek, a III. osztályon utazók azonban fél III. oszt. jeggyel utazhatnak. Ezenkívül a kiállítás egész ideje alatt a Szeged felé irányuló összes államvasuti vonalakon a kiállításra utazók, a 8-ik vonalszakaszig bezárólag, *menettérti* jegyet válthatnak ugyanazok mellett a kedvezmények mellett, mint a gazdasági egyesületek csoportos kirándulói, tekintet nélkül azonban arra, hogy csoportosan, vagy egyenként indulnak.

A kiállításra szánt tárgyak az összes magyarországi vasutakon 50%-os díjkezdvezményt élveznek olyképp, hogy a kiállításról viaszkül-dött tárgyak teljesen bérmentesen szállíthatnak a feladás helyére.

Állattenyésztésünk emelése közgazdaságunk fokozásához nagy mértékben hozzájárul.

A gazdasági haszonállatok tenyésztése majdnem egy jelentőségű az életnemű produkálásával. Minden eszközt fel kell hát használni a gazdák közönségnek arra, hogy állatállományát legalább is megtartsa, de sőt fokozza. Ha állatállományukat betegségek fenyegetik, ne csüggedjünk, de azonnal szakmájában jártas állatorvoshoz folyamodjunk, a míg a baj el nem harapódzik. Hogy a beteg állatok baját idejekorán felismerhessük, szakmunkákat olvassunk, mert csak elméleti előkészítéssel válik a gyakorlat hasznunkra. Nagy szolgálatot tett e részben Bornemissza Zoltán okleveles állatorvos „*Gazdasági Állatgyógyászat*” című munkájával, mely három kiadást ért el. Bornemissza állatgyógyászata kizáróan az állattenyésztő gazdák közönség számára van megírva és kitünően bizonyult a gazdák közönség kezében. Jó lélekkel ajánljuk e művet gazdák közönségünk figyelmébe. Ara a vaskos kötetnek csak két forint és megrendelhető: Lévai Mór kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-u. 1.)

Sátoralja-Ujhelyi piac. 1899. május 21.

	I. o.	II. o.	I. o.	II. o.
	ft	kr	ft	kr
16 gr. zsemlye	—	2	—	—
kilogramonként	—	—	—	—
Abajdóc-kenyér	—	20	18	—
Rozs-kenyér	—	16	14	—
Marhahús	—	48	44	—
Borjughús	—	56	52	—
Báránghús	—	—	—	—
Sertésbűs	—	52	48	—
Szalonna	—	70	68	—
Viasz gyertya	1	50	1	20
Öntött gyertya	—	48	46	—
Szappan	—	26	22	—
Egy tojás	—	3	—	—
» kiló mák	—	48	44	—
» vaj	—	90	80	—
Sertészsír	—	76	72	—
Liszt 100 kiló	18	40	17	20
» » »	—	19	—	—
Borsó 100 kiló	18	—	16	—
» » »	—	20	—	—
Lencse 100 »	12	—	8	00
» » »	—	14	—	9
Paszuly 100 »	7	00	5	00
» » »	—	08	—	06
Aszaltszilva 100 l.	18	—	14	—
Örlött dara 100 »	20	—	18	—
» » »	—	22	—	20
Tatárka 100 liter	—	—	—	—
» » »	—	20	—	16
Burgonya 100 liter	2	00	1	60
Életneműek:				
Buza 1 mmásza	9	30	9	10
Kétszeres 1 mm.	—	—	—	—
Rozs 1 mmásza	7	40	7	20
Malátaárpa 1 mm	6	40	5	70
Árpa 1 mm.	6	00	5	50
Zab 1 mm.	12	00	10	00
Kása 1 mm.	4	80	4	60
Kukorica 1 mm.	—	70	—	—
Spiritusz 1 liter	—	72	—	—
» á 100 Tralles°	—	—	—	—
Sav. káposzta 1 ko.	—	12	—	10

Vármegyei Hivatalos Rész.

10621. sz. T. Zemplén vármegye alispánjától
A 10 főszolgabírónak és S.-A.-Ujhely r. t. város polgármesterének.

Alábbi ministeri iutézvénnyel tudomás és jóvábeni alkalmazkodás céljából másolatban kiadom.

S.-A.-Ujhely, 1899. ápril. 25

Matolai Etele, alispán.

Másolat.

A m. kir. vallás és közoktatásügyi ministertől 485. eln. szám. Valamennyi törvényhatóságnak. Több törvényhatóság hivatalos levelezésében a Gyulafehérvártól székelő r. kat. püspököt majd „gyulafehérvári róm. kat. püspök”-

nek, majd peeig „erdélyi latin szertartása kat. püspök”-nek címezi, holott a szóban forgó püspököt, a püspökség alapítása óta a fenmaradt királyi kinevezési okmányok s egyéb okirati emlékek tanúsága szerint mindenkorra „erdélyi püspök” (Episcopus Transsylvaniae vagy Episcopus Transylvaniensis) cím illette meg; miért. is utasítom a törvényhatóságot, miszerint az említett püspökhöz intézett hivatalos levelekben jövőben minden hozzáadás avagy változtatás nélkül az „erdélyi püspök” cím használandó. — Budapest, 1899. ápr. hó 11-én. Wlassics Gyula s. k.

27/45.

T. Zemplén-vármegye köz. erdészeti bizottságától.

Olvastatott a nagyméltóságú földmivélsügyi ministerium f. évi január hó 21-én 690. eln. sz. a. az 1898. évi július 9-én szentesítést nyert és július hó 16-án kihirdetett 1898 évi XIX-ik t.-c. értelmében életbe léptetendő állami erdőkezelés ügyében kelt körrendelete.

A körrendelet s mellékletét képező rendelet, zen vármegyére vonatkozó részének kivonatával a központi jegyzői karnak és a járási főszolgabírónak kiadatni, a kir. erdőfelügyelő-séghez és a s.-a.-ulhelyi kir. központi erdőgondnoksághoz utóbbihoz 5 példányban áttétetni s a Zemplén hivatalos közlönybe közzé tétetni rendeltetett.

T. Zemplén-vármegye közigazgatási erdészeti bizottságnak S.-A.-Ujhelyben, 1899. évi február hó 25-én tartott ülésében.

Szerviczky Ödön,
köz. erd. bizott. elnök.

Másolat.

Földmivélsügyi m. kir. minister 690. eln. sz. 1899. Körrendelet. Az 1898. évi július hó 9-én szentesítést nyert és ugyan ezen év július hó 16-án kihirdetett 1898. évi XIX. t.-c. első címében foglalt határozatok a községi s más közérdekű tekintetek alá eső erdők és kopár területek nagyrészenek közvetlen kezelésével és gondozásával az államot bírván meg szükségesnek találtam már most intézkedni az iránt, hogy az állami erdőkezelés azon szervei, mellyel az állam feladatát képező kezelési teendőket a törvényhatóságokban teljesíteni hivatva lesznek, az ország minden részében kellő időben meg alkottassanak s működésüket már a törvény életbe lépése idején mindenütt megkezdhessék, mert csak így lehetnek abban a helyzetben, hogy az államra váró nehéz és természetüknél fogva kényes feladatokat teljesítéséről már az első időben megfelelően gondoskodhassam.

E végből tehát még mult évi 78928. sz. a. kiadott rendeletben felhívtam az összes vármegyei és városi törvényhatóságok közigazgatási bizottságait, hogy a törvény 8. §-ában említett m. kir. állami erdőhivatalok és m. kir. járási erdőgondnokságok tervezetere vonatkozó véleményüket és kívánságaikat sürgősen előterjesszék, a beérkezett jelentések alapján pedig gondosan figyelembe véve egy felől a törvényhatóságok nevében előterjesztet kívánságokat, de nem tévesztve szem elől más felől azokat a korlátokat sem, melyeket az állam pénzügyi viszonyai s jelesen az 1899. évi állami költségvetés törvényhozási tárgyalás előtt álló előirányzata előlme szabott a felállítandó m. kir. állami erdőhivatalok és m. kir. járási erdőgondnokságok kerületeit és székhelyeit a törvény 8. §-ában nyert felhatalmazás alapján az ide mellékelt rendeletben foglaltak szerint állapítottam meg.

Ezt a rendeletet egyelőre szives tudomás vétel és megfelelő kihirdetés végett, azzal a további értesítéssel küldöm meg a címnek, hogy az ekként szervezett állami erdőhivatalok és járási erdőgondnokságok személyzetének kinevezése és az egyes kerületekbe való beosztása iránt akkor fogok intézkedni, midőn a törvényhozás az 1899. évi költségvetési előirányzatban erre a hétre kért hitelösszegeket rendelkezésre bocsátja, a kinevezett és az egyes kerületekbe véglegesen betanított személyzet pedig azon a napon fogja működését megkezdni, melyen a törvény életbe fog lépni. Megjegyzem azonban, hogy a törvényt f. évi július hó elseje előtt még abban az esetben sem léptethetem életbe, ha az 1899. évi költségvetési törvény ennél korábban szentesítést nyer, mert a költségvetés előirányzata csak július hó 1-étől kezdve gondoskodik a végrehajtással járó költségek fedezéséről.

De bár ezek szerint a szervezett új hivatalok s ezek között az a m. kir. állami erdőhivatal is, melyet a megoldásra váró feladatokhoz mérten megállapított személyzettel a cím székhelyén szerveztem, csak hónapok mulva kezdhetik is meg működésüket, mind a mellett már most indítva érzem magamat a legmelegebben figyelmébe ajánlani a címnek ugy az életbe léptetendő törvényt, mint az ennek végrehajtására szolgáló új intézményt, mely abban az esetben, ha kifogástalan működéssel az érdekeltektől birtokos osztály bizalmát megnyeri, s a

cím és a törvényhatóság befolyásos közei által rokonszenves támogatásban részesítetik, meggyőződés szerint valóban nagy és hasznos szolgálatakat fog tenni úgy az érdekelt birtokosoknak, mint az országos érdekekben, különösen az erdő gazdaság és a földmivelés azon súlyos bajainak orvoslása körül, melyeket az ország egyes vidékein a vízmosások és kopárok okoznak.

Részemről minden esetre éber figyelemmel fogom kísérni az új hivatalok működését s gondom lesz rá, hogy a törvény végrehajtása tárgyában kiadandó rendeleteim és az eljárást szabályozó utasításaim minden irányában akként szabályozzák a szolgálatot, hogy az alkalmazandó személyzet minden tagja pontosan ismerje és lelkiismeretesen teljesítse kötelességeit s állandó hatályos ellenőrzés és vezetés mellett minden tekintetben megfelelően a törvény intencióinak feladatát lépésről-lépésre úgy oldja meg, hogy a birtokosok érdekei kielégítést nyerjenek anélkül, hogy törvény által biztosított jogaik sérelmet szenvednének.

Amde ha az állami feladatok teljesítése tekintetében előre is meg vagyok nyugodva azoknak a tapasztalatoknak a révén, melyeket az eddig szerződés alapján szervezett állami kezelés terén szereztem, mégis jól tudom, hogy az állami közegek kezdeményezései, tanácsai és törvényes intézkedései nyomában valóban termékeny munkásság s olyan lendületes tevékenység, mely sikerekkel a vonakodókat is utánzásra ösztönözheti, csak akkor keletkezhetik, ha a törvény rendelkezéseinek üdvös voltáról s az ezek végrehajtását célzó intézkedések szükségességéről és célszerűségéről maguk a birtokosok is meg lesznek győződve s azokkal szembe, a kik teendőik teljesítésében tanácsos és utmutatással szolgálnak, teljes bizalommal fognak viselkedni.

Ennek a bizalomnak és jóakaratu készségnek a megszerzése azonban sok esetben nehéz feladat lesz, mert bár a törvénynek a törvény alapján szervezendő állami kezelésnek közvetlen célja a nép anyagi érdekeinek biztosítása mind a mellett ennek a célnak a megvalósítása a községi és más itt szóban forgó erdők mostani állapota mellett sok esetben súlyos áldozatokat, s a mi a legfőbb olyan régi megrögzött rossz szokásokkal való lemondást tételez fel, melyre a nép csak nehezen szánja rá magát.

Nem kell e tekintetben egyebet említenem, mint azokat a nehézségeket, melyekkel egyes vidéken az eddig korlátlanul gyakorolt legeltetés rendezése is még inkább a vízmosások kopár területek befásítása jár, néha csupán azért, mert a népek valamelyik régi szokásáról kell lemondani, máskor pedig, mert az intézkedések sikere iránt kételyeket táplál, de nem egy esetben azért is, mert az intézkedések foganatosításához szükséges áldozatokra tényleg csak megerőltetéssel határozhatja el magát.

Részemről ugyan ismerve ezeket a nehézségeket ezentúl is oda fogok hatni, hogy azon a határon belül, amíg a törvény és a kör és magán érdekek parancsolólag fel nem lépnek, a néptől egyszerre több áldozat ne követeltessek, mint a mennyit anyagi megerőltetés nélkül is meg lehet hozni, de vannak mégis körülmények, midőn az elnézés és halgatás csak növelné a meglevő bajokat s úgy a közérdekeknek, mint a közvetlenül érdekeltnek mássze kiható károkat okozza. Ily esetekben a törvényt minden esetre végre kell hajtani, de akkor is kívánatos, hogy a törvény által követelt intézkedések kényszer eszközök alkalmazása nélkül is megtekinthetők legyenek.

Főleg ennek a célnak az elérhetése szempontjából tehát igen nagy súlyt helyezek arra, hogy a törvény rendelkezéseinek helyessége és a törvény végrehajtására hivatott közegek jóhiszemű törekvései ellen kétely és gyanu ne keletkezék a népben.

Ezért ismételtén és melegen kérem a címet, hogy saját hatáskörében oda törekedni sziveskedjék, hogy az életbe léptetendő törvény és az ennek végrehajtása céljából szervezett új intézmény annak idejében, ha működését megkezdi, a törvényhatóság irányadó tényezőinek hathatós támogatása mellett az érdekeltknél is bizalomra találjon. Budapest, 1899. január 21. Darányi s. k.

690. eln. sz. XI. 1899. M. kir. erdőhivatal székhelye S.-A.-Ujhely kerülete kiterjed. Zemplén-vármegye területére alárendelt m. kir. járási erdőgondnokságok, 1. m. kir. járási erdőgondnokság. Székhely S.-A.-Ujhely kerülete kiterjed: Zemplén-vármegye bodrogközi, gálszécsi, n.-mihályi, s.-a.-ujhelyi, szerencsi és tokaji járásainak területére, valamint S.-A.-Ujhely rendezett tanácsu város területére. 3. M. kir. járási erdőgondnokság. Székhelye: Szinna. Kerülete kiterjed: Zemplén-vármegye szinnai járásának területére. 4. M. kir. járási erdőgondnokság. Székhelye: Varannó. Kerülete kiterjed: Zemplén-vármegye sztrókói és varannói járásainak területére. Személyzete: egy m. kir. erdőmester,

két m. kir. főerdész, egy m. kir. erdész és egy m. kir. erdész-jelölt.

2471/I. 99. sz. A varannai járás szolgabirójától.
Pályázati hirdetmény.

Az elmozdítás folytán üresedésben lévő nagy-dobrai körjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

A javadalom áll: 405 forint készpénzfizetés és 416 ft 55 kr. lakbér, uti, kézbesítési és irodai átalányból, valamint vármegyeileg megállapított munkadíjakból.

Felhívom a pályázni kívánókat, hogy az 1883. évi I. t.-e. 6. §-a szerint felszerelt kérvényeiket hozzám, folyó évi május hó 22-ik napjának d. u. 5 óráig annál inkább adják be, mert a később beérkező, valamint a hiányosan felszerelt kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A választás határnapjául folyó évi május hó 25-ének d. e. 10 1/2 óráját Nagy-Dobra község házához tűzöm ki.

Varannón, 1899. évi május hó 8-án.

Füzesséry György, főszolgabíró.

1764/99. sz. T. Zemplén-vmegye kir. tanfelügyelőjétől.
Zemplénvármegye tek. néptanítóhoz.

A nagymélt. vallás és közokt. m. kir. miniszter ur 1899. évi május hó 5-én 32,101. szám alatt kelt rendeletét másolatban tudomásvétel végett közlöm; egyszersmind felhívom a tek. tanító urakat, hogy akik a ministeri rendeletben jelzett gazdasági tanfolyamon résztvenni óhajtanak, azok a nm. földmivelésügyi m. kir. miniszter urhoz címzett kérvényeket, oklevéllel és a tényleges szolgálatot igazoló bizonyítvánnyal felszerelve, legkésőbb f. é. május hó 18-ig küldjék be hozzám. A kérvényben világosan kiteendő, melyik helyen és időben tartandó tanfolyamon óhajt az illető résztvenni.

S.-A.-Ujhely, 1899. május 10.

Nemes Lajos,
kir. tan. tanfelügyelő.

Másolat.

32101/99. A vallás és közokt. m. kir. ministertől.

Körrendelet.

Valamennyi kir. tanfelügyelőnek.

A földmivelésügyi m. kir. Minister ur a gazdasági ismétlő-iskolák vezetésére hivatott néptanítók gazdasági kiképzése céljából folyó évi július hó 1-től 28-ig a csákvári, nagyszentmiklósi, adai, pápai, kecskeméti, lugosi, jászberényi és hódmezővásárhelyi magy. kir. földmives iskoláknál 20-20, összesen 160 néptanító részére, továbbá folyó évi augusztus hó 3-tól 30-ig a rimaszombati, csákvári, nagyszentmiklósi, pápai, adai, szentimrei, algyógyi, kecskeméti, jászberényi, hódmezővásárhelyi, csabai és szabadkai m. kir. földmives iskoláknál szintén 20, 20, összesen 240, mindössze tehát 400 néptanító számára négyhetes gazdasági tanfolyamot rendez.

E négy hetes gazdasági tanfolyam tartamára minden felvett néptanító ötven (50) ft. átalányban részesül, mely a költségek fedezésére szolgál.

A szóban levő tanfolyamokra nyilvános elemi népiskolákban tényleg alkalmazásban levő okleveles és ily tanfolyamon még részt nem vett néptanítók vétetnek fel és pedig első sorban azon községekből, melyekben a gazdasági ismétlő iskola már megnyitott, s a vezetéssel megbízott tanítók a tanítási jogosítványt azon kikötéssel nyerték el, hogy a gazdasági tanfolyamok valamelyikére felvétel végett jelentkezzenek.

Felhívom tehát a tanfelügyelőseget, hogy e tanfolyamok tartását tankerületében haladéktalanul tegye közhírré, utalva a földmivelésügyi m. kir. miniszter ur által a Néptanítók Lapja f. é. 18-ik számában megjelenendő hirdetésre.

A tanfelügyelőség a jelentkező néptanítók kérvényeit táblás kimutatás és javaslata kíséretében legkésőbb május hó 20-ig ide terjessze fel. A kimutatásban a tanfelügyelőség jelezze a folyamodó tanítók iskoláinak jellegét, a gazdasági ismétlő iskola létezését és azon tanfolyamot, amelyre a felvétel kérelmeztek.

Budapesten, 1899. évi május hó 5-én.

Wlassics Gyula.

1588. I/99. sz. A n.-mihályi j. főszolgabirójától.

Körösvény.

A falkusi bírónál egy db. 8-10 éves magas, világos pej kanca, melynek ismertető jele: jobb szemére vak, hátsó két lába, kissé kesely, hátsó jobb lába kaptás; — és egy db. 5 éves fekete, magas kanca, ismertető jel nélkül, fogva tartatik.

Igazolt tulajdonosa, ha a törvényes határidőben át nem venné, a csikók nyilvános árverésen el fognak adatni.

N.-Mihály, 1899. május 3-án.

Füzesséry Tamás, főszolgabíró.

1489/ki.

A gálszécsi járás főszolgabirójától.

Körösvény.

Vengláresik János sertéskereskedő bejelentette, hogy május 4-ik napján, midőn Gálszécsről N.-Mihály felé szekeren sertéseket szállított, egy 2 éves szőke hizott koca sertése a szekérből kiugrott és elbitangolt. Feltalálás esetén ide jelentendő.

Gálszécs, 1899. évi május hó 7-én.

Somossy, szolgabíró.

1240 I. 99.

A szinnai járás főszolgabirójától.

Körösvény.

Mult hó 29-ik napján Hosztovieza községben egy körülbelül 4 hónapos fehér szőri bárány bitangásban találtatott s a község előljárósága által őrizet alá vétetett.

Szinnán, 1899. évi május hó 6-án.

Kossuth Elek, főszolgabíró.

2850/ki. 99. sz.

A bodrogközi j. főszolgabirójától.

Körösvény.

Folyó évi május hó 8-án éjjel a battányi erdőről Fetyó Sándor battányi lakos kárára 1 drb. 5 éves fekete kanca, (háttán törésből eredő jegy) Kulesár András battányi lakos kárára pedig 1 drb. 6 éves fekete kanca és 1 drb. 8 éves fekete herélt ló (2 hátsó lába kesely, homlokán csillag) elszökött és azóta feltalálható nem volt.

Körözését elrendelem azzal, hogy feltalálás esetén hivatalomhoz bejelentés teendő.

K.-Helmecz, 1899. év május hó 9-én.

br. Fischer, szolgabíró.

2840., 2878/ki. 99. A bodrogközi j. főszolgabirójától.

Körösvények.

I.

Folyó évi május hó 7-én 1 db. sárga kanca csikó, orrán fehér csikkal, 1 db. világos pej herélt, két hátsó lába gatyó és 1 db. sárga, herélt jegytelen csikó találtatott Lácaza községben bitangásban és a községi bíró által vétettek gondozásba. Igazolt tulajdonosa felhivatik, hogy azon körösvény megjelenésétől számított 15 nap alatt a község bírójánál annál is inkább jelentkezék, mert ellenesetben a csikók, mint gazdátlan jószág, az 1894. évi XII. t.-e. 105. §-a értelmében el fognak árvereztetni.

II.

Folyó évi május hó 1-én Altmann Izidor leleszi lakos kárára egy db. sötét pej, 7 éves jegytelen, sovány kanca ló a leleszi vásártérről elszökött és azóta feltalálható nem volt.

Körözésüket elrendelem azzal, hogy feltalálás esetén hivatalomhoz bejelentés teendő.

K.-Helmecz, 1899. év május hó 10-én.

br. Fischer, szolgabíró.

Nyilt-tér.)

„MARGIT“ GYÓGYFORRÁS

Margitforrás-telep (Bereg megye.)

A budapesti m. kir. egyetem vegyelemzése szerint kevés szabad szén-savat, ellenben sok szén-savas natriumot és lithiumot tartalmaz. Ezen tulajdonságai azok, melyek a hasonló összetételű vizek fölé emelik. Kitértő hatású a légutak s tüdőhurutos állapotainál, különösen szívós váladék esetén, tüdővészeseknél, ha vérzésre való hajlandóság van is jelen, a „Margit-víz“ megbecsülhetetlen szolgálatokat tesz kevés szabad szén-savánál fogva. Kiváló hatást látni tőle a gyomor és belek hurutos állapotainál, főleg azon esetekben, hol a fölös mennyiségben közpélődött sav oka a rossz emésztésnek.

A húgsavas sók lerakódását akadályozván, becses szolgálatot tesz továbbá a hólyag hurutos bántalmainál a kö- és homokképződés esetében, miért is a budapesti és bécsi egyetem orvosainak, mint az orvosvilág egyéb előkelőségei a legszívesebben használják, előnyt adnak a „Margit“ forrásnak a hozzá hasonló összetételű gyógyvizek fölé.

Mint ivóvíz

kiváló óvszernek bizonyult járványos betegségek idején, főleg typhus ellen.

Mint borvíz általános kedveltségnek örvend.

Főraktár:

ÉDESKUTY L. ásványvízgyáregeskedés

— es. és kir. udvari szállító —

BUDAPESTEN.

KAPHATÓ MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN, FÜSZERKERESKEDÉSBEN ÉS VENDÉGLŐBEN.

*) Az e rovatban közlöttéért nem vállal felelősséget a Szerk.

Dr. Székely Albert

köz- és váltó ügyvéd

ügyvédi irodája S.-A.-Ujhelyben Kazinczy-utca Fleiszner-féle ház 1. emeletén van.

Heti naptár.

Vasárnap,	május 14. Exaudi.
Hétfőn,	május 15. Izidor.
Kedden,	május 16. Nep. Ján.
Szerdán,	május 17. Paskál.
Csütörtökön,	május 18. Venáncz.
Pénteken,	május 19. Ivó vt.
Szombaton,	május 20. Szien. Bernát.

A szerkesztő póstája.

A bánat dalából. Igen gyenge rímekben igen elapult gondolatok. Van benne ilyen banalitás is: „Zokognak a fellegek.” — A hervadás című pedig, belátja maga is, nem aktuális. Kérjük: ne folytassa.

K. I. urnak — Ungvár. Igen is, beérkezett, átvassuk. Levelet közöljük a kiadóhivatallal, mert az a dolog nem reánk tartozik.

A. Gy. urnak — Bpest (Nemzeti színház) Mindenben mindenkor a legszívesebben! Most Sz. E. barátunk megelőzött.

K. L. urnak — Kassa. Levelet küldöttem. Ny. G. urnak — Szedliczke. Az illető kérelmet, mint teljesíthetetlen, elutasították.

L. E. urnak — L. Polyán. Átküldöttük a Tanügy rovatvezetőjéhez.

B. K. urnak — Gálszécs. Az a hely már „besetst.” Kárba vészett lenne minden fáradság. Egyéb irányban bővebb tájékoztatást nyújt mai számunkból a közg. biz. üléséről szóló referendánk. Abban az irányban nagyon szívesen.

Felolvasó szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.

Kiadó-tulajdonos: **Ehler Gyula.**

Hirdetések.

Felhívás.

Hivatkozással a ker. törv. 202-ik §-ára felhívjuk a felszámolás alatt álló Tokaj-Hegyaljai cognac gyár részvénytársaság hitelezőit, hogy követeléseiket ezen felhívás harmadszori közzétételétől számított 6 hónap alatt érvényesítés végett a felszámoló bizottságnál jelentsék be, mert a később beérkező bejelentések figyelembe nem vétetnek.

S.-A.-Ujhely, 1899. május 2.

A felszámoló bizottság.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindennemű ingatlanok vételét — eladását, — bé-beadását avagy bérbevitelét a legelőnyösebb feltételek mellett s a legrövidebb idő alatt közvetítem

Jó hírű vendéglőmben kitűnő asztali bor 40 krtól 44 krig, — továbbá valódi hegyaljai szamorodni 1 forint 20 krtól 1 frt 60 krig kapható.

Weinberger Manó,

S.-A.-Ujhely Korona u.

Tk. 2658/1898. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A király-helmecei kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtónak Fülöp József végrehajtást szenvedett elleni 144 frt 78 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti ügyében, a kir.-helmecei kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság területén levő Kis-Czigánd község határában fekvő és a kis-czigándi 377/6. sz. telekjegyzőkönyvben 721, 960, 1274—1275, 1443—1544. hr. sz. a. foglalt és Fülöp József nevén álló ingatlanokra 374 forintban ezennel megállapított kikiáltási áron az árverést május hó 31. napjának d. e. 11 órakor Kis-Czigánd község házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át, készpénzben vagy másfélszeres értékű övadékképesnek nyilvánított értékpapírokban a kiküldött kezeihez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Kelt Király-Helmecezen, a kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóságnál 1898. évi december hó 2. napján.

Dancs György, kir. albiró.

Pályázati hirdetmény.

Az évi 350 frt készpénzfizetéssel rendszerezett szedliszkei helyettes anyakönyvvezetői és tavarnai segédjegyzői állomásra pályázatot nyitok.

Felhívom az ezen állomásokat elnyerni óhajtozókat, hogy iskolai bizonyítványt keresztlevelel felszerelt kérvényüket hozzám lehetőleg azonnal, de legkésőbb **f. évi június hó 1-ig** nyújtsák be.

Jegyzői pályára készülendő jó családból **való egyén** előnyben részesül.

Szedliszken, 1899. évi május hó 4-én.

Nyomárkay Géza,

áll. anyakönyvvezető és körjegyző

Tk. 4618/98. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A [gálszécsi kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Silbermann József végrehajtónak Polyák Mihály, Pál, Mária és Komenszki Istváné végrehajtást szenvedett elleni 114 forint tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék és a varannói kir. bíróság területén levő Alsó-Hrabóc községben fekvő az alsó-hrabóczi 34. sz. tjkvben A. I. 1—7. sorsz. 78, 110, 117, 133, 158, 165, 190. hr. sz. alatt felvett ingatlanból Matyascsik Jánosné szül. Polyák Mária, Polyák Pál, Polyák Mihály és Komenszki Istváné szül. Polyák Mária nevén álló jutalékra 558 forintban ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1899. évi június hó 6-ik napjának délelőtti 10 órakor Alsó-Hrabóc községe bírja házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladati fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 55 forint 80 krajczárt készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ban kijelölt másfél annyi értékű övadékképes értékpapírokban a kiküldött kezeihez letenni avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsegáltatni.

Kelt Gálszécsen, a kir. bíróság mint telekkönyvi hatóságnál 1898. évi november hó 21-én.

Bálint, kir. albiró.

Tk. 4616/898. szám.

Arverési hirdetményi kivonat.

A gálszécsi kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Weisz Mayer né előbb Schweiger Ignác né szül. Karpel Czili végrehajtónak ismeretlen tartózkodású id. Kopcsó Mihály és társai végrehajtást szenvedett elleni 200 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a varannói kir. bíróság) területén levő Csákyó község határában fekvő a csákyói 31. sz. tjkvben A. I. 2—14. és I. sorsz. alatt 170, 209, 356, 379, 478, 543, 73, 633, 681, 792, 846, 888, 951 és 262. hrsz. és Kopcsó Mihály (kinek neje Perzsel Anna) és Kopcsó János nevén álló egész ingatlanra 458 frtban, — valamint a csákyói 215. sz. tjkvben A. I. 1 sorsz. 31. helyr. sz. alatt felvett és Kmece János és Kmece Mihály nevén álló ingatlanra 119 forintban ezennel megállapított kikiáltási áron az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1899. évi május hó 30-ik napjának délelőtti 10 órakor Csákyó községben a község házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 45 frt 30 krt és 11 frt 90 krt készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi nov. hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8-ik szakaszában kijelölt övadékképes értékpapírokban a kiküldött kezeihez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsegáltatni.

Kelt Gálszécsen, a kir. bíróság mint telekkönyvi hatóságnál 1898. évi november hó 22-én.

Bálint, kir. albiró.

Vadászati jog bérbeadása.

Leányvár községbeli vadászati jog 1899. évi május hó 1-től 6 egymásután következő évekre 1905. évi május hó 1-ig folyó évi május hó 19-én d. e. 9 órakor a község házában bérbe fog adni. Az árverési feltételek az agárdi körjegyzői hivatalban megtekinthetők.

Agárdon, 1899. évi május hó 8-án.

Korchma Menyhért,
körjegyző.

V. II. 25/2. 1899. sz.

Árverési hirdetmény.

Alólírt bir. kiküldött mint végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti kir. keresk. és váltó törvényszéknek 33850/p. 99. sz. árverést rendelés és a varannói kir. bíróságnak V. II. 25/2. 99. sz. kiküldetést tárgyozó végzése folytán Dr. Schnegon Károly budapesti ügyvéd mint csődtömeggondnok kérelme folytán vagyonbukott budapesti építkezési vállalat »Neuhauser és Rockenstein«-in czégt volt, mogyoróskai birtokos ellen csődletárlal összeirt s 1444 forintra becsült több rendbeli szobabutorok, gazdasági eszközök, hintó, kocsi, szán, löszerszámok és a csődletárlal összeirt többféle más ingóságok Mogyoróská községében az urasági kastélyban 1899. évi május hó 30-ik napján délelőtti 10 órakor nyilvános bírói árverésen készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérő vevőnek becsárón alul is eladati fognak.

Kelt Varannón, 1899. évi május hó 9-én.

Sztankó László,

kir. kiküldött mint végrehajtó.

Tk. 2744/98. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kir.-helmecei kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtónak Bodnár Erzsébet, Fodor Dánielné és társai végrehajtást szenvedett elleni 242 frt 20 kr. tőkekövetelés és jár. ügyében a kir.-helmecei kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság területén levő Kis-Czigánd község határában fekvő és a kis-czigándi 236. sz. tjkvben 667—668, 852, 968, 1292—1293, 1554, 2087. hr. szám alatt foglalt és Bodnár Erzsébet férj. Fodor Dánielné, Bodnár Julianna férj. Vastagh Andrásné, Bodnár József, Bodnár Miklós és Károly nevén álló ingatlanra 345 frtban ezennel megállapított kikiáltási áron az árverést elrendelte és hogy a fennebb jelzett ingatlanokra 1899. évi június hó 6. napján d. e. 11 órakor Kis-Czigánd község házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy másfél annyi értékű övadékképesnek nyilvánított értékpapírokban a kiküldött kezeihez letenni vagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Kelt Kir.-Helmecezen, a kir. bíróság, mint tkvi hatóságnál 1898. évi december hó 2-án.

Dancs György, kir. albiró.

Tk. 2605. sz. 1898.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kir.-helmecei kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtónak Gece István és Balla Eszther végrehajtást szenvedett elleni 55 forint 29 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti ügyében a kir.-helmecei kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság területén levő a Kis-Czigánd község határában fekvő és a kis-czigándi 130. sz. tjkvben 197, 327, 328, 1116, 2015. hr. sz. alatt foglalt ingatlanoknak Gece István és neje szül. Balla Eszther nevén álló részére 381 forintban ezennel megállapított kikiáltási áron az árverést elrendelte és hogy a fennebb jelzett ingatlanok az 1899. évi május hó 30-ik napjának d. e. 9 órakor Kis-Czigánd község házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben vagy másfél annyi értékű övadékképes értékpapírokban a kiküldött kezeihez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Kelt Kir.-Helmecezen, a kir. bíróság mint telekkönyvi hatóságnál 1898. évi december hó 3. napján.

Dancs György, kir. albiró.

Tk. 1764/99. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Fedorko Andrásné sz. Kmece Erzsébet végrehajtónak Dzsupsin Mihály végrehajtást szenvedett elleni 110 forint tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a s.-a.-ujhelyi kir. bíróság) területén levő Nagy-Kázmér község és határában fekvő a nagy-kázméri 69. sz. tjkvben A. I. 3—16. sorsz. alatt foglalt 310, 329, 358, 387, 429, 448, 499, 536, 571, 618, 637, 670, 142, 143. hr. bel- és külbirtokokból és 73. össeírasi sz. házból B. 4. és B. 5. sorszám alatti Dzsupsin Mihály illető jutalékra az árverést 1139 frtban ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1899. évi május hó 31-ik napjának d. e. 10 órakor Nagy-Kázmérban a községi bíró házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladati fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 113 frt 90 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt I. M. rendelet 8. §-ban kijelölt övadékképes értékpapírokban a kiküldött kezeihez letenni vagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsegáltatni.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál 1899. évi március hó 11. napján.

Wieland,

kir. törvényszéki bíró.

Tk. 1047/899. sz.

Póthírdetmény.

A kir.-helmecei kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Fircsák Czirlné szül. Pásztor Berta lipcei lakos végrehajtónak Pásztor Gyula és társai végrehajtást szenvedett elleni 323 frt hátrálékos tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében 2985/98. III. sz. a. kibocsátott árverési hirdetményben a bacskai 1. sz. tjkvben 105. hr. sz. alatt foglalt Pásztor Gyula, Pásztor Ilona férj. Szmezkovszky Elekné, Pásztor Dezső, Pásztor Sándor, Pásztor István, Géza, Béla nevén álló ingatlanra 30 forintban, — 2. a bacskai 38. számú tjkvben 33. hr. sz. a. foglalt a fennebb nevezettek s az ifju Pandi István és neje Majoros Erzsébet nevén álló ingatlanra 66 forintban, — 3. a bacskai 39. sz. tjkvben 34. hr. sz. alatt foglalt a fennebb nevezettek nevén álló ingatlanra 66 frtban, 4. a bacskai 40. sz. tjkvben 35. hr. sz. a. foglalt s a fennebb nevezettek nevén álló ingatlanra 66 forintban, — 5. a bacskai 82. sz. tjkvben 90. hr. sz. a. foglalt és a fennebb nevezettek nevén álló ingatlanra 60 forintban, — 6. a bacskai 84. számú tjkvben 95. hr. sz. alatt foglalt és a fennebb nevezettek nevén álló ingatlanra 60 frtban, — 7. a bacskai 123. sz. tjkvben 1685—1687/b. hr. sz. a. foglalt erdőbeli ingatlanok Pásztor Gyula nevén álló 3/12-ad része 112 forint kikiáltási áron a Bacská község házában Brozik Engelbert ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével 1899. évi május hó 18-ik napjának délelőtti 10 órájára kitűzött árverés az 1881. LX. t.-cz. 167. §-a alapján Österreicher Lázár kir.-helmecei lakos végrehajtó érdekében is 140 frt hátrálékos tőke ennek 1898. évi december hó 19-től járó 6%-os kamatai és 8 forint 80 kr. árverési kérés költségei kielégítése végett megtartni fog.

Kelt Kir.-Helmecezen, a kir. bíróság mint telekkönyvi hatóságnál 1899. évi április hó 22. napján.

Dancs György, kir. albiró.

Czipő-üzlet átruházás.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a főtéren a „Vadászkürt” épületében lévő és a legjobb hírnévnek örvendő

valódi karlsbadi czipő-üzletemet

férjemre ruháztam át és üzletemet ezután férjem

Halász Herman

törvényszékiileg bejegyzett cég alatt tovább fogja folytatni.

Amidőn igen tisztelt vevőimnek az eddig irányomban tanúsított szives pártfogásukért e helyen is legmélyebb köszönetet mondok, kérem: hogy ezen szives pártfogásuk és bizalmukkal férjemet — mint az új cég tulajdonosát — is megtisztelni kegyeskedjenek, kinek főtörekvése leendő a **pontos és olcsó** kiszolgálat.

Kiváló tisztelettel

Özv. Rózsásy Lajosné.

Egyedüli raktára a legkényelmesebb viseletű „Triumpf” czipőknek — urak számára.

Üzletáthelyezés.

Tisztelettel értesitem S.-A.-Ujhely és vidéke n. é. közönségét, hogy üzletemet folyó évi április hó 24-től a dr. Schön Vilmos Weckerle-téren levő házába (hol eddig Róth B. vaskereskedése volt) helyeztem át.

Egyszersmint vételre ajánlok a **IV. osztályú sorsjáték első osztályára sorsjegyeket** és pedig:

1 egész sorsjegyet	6 frtért
1/2 „	3 frtért
1/4 „	1 frt 50 kr.
1/8 „	75 kr.

Huzás már május hó 18. és 19-én.

Ugyancsak kaphatók nálam: mindennemű borok, liquerök, valódi borovicska, továbbá dohány és szivar, okmánybélyeg váltóúrlapok stb.

A n. é. közönségnek üzletem iránti bizalmát továbbra is kérve maradtam tisztelettel

Lőw Mihály.

Fürdő megnyitás

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a **n-toronyai fürdő** már megnyitott.

A n. é. közönség b. pártfogását tisztelettel kéri:

Winter Camilló,
urad erdész.

Özv. gf Sztáray Antalné
öméltósága nagy-mihályi uradal-
mában eladó: **12** drb középfinom
számfeletti merinó kos tenyész-
tésre és **10** drb fehér göndörszőrű
számfeletti mangalicza kan, szinte
tenyésztésre.

Baján Imre,
urad. igazgató.

Tk. 2119/99. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A hon nni kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. kincstár végrehajtatonak Rilyák Vaszily orosz-pataki lakos végr. szenvedő elleni 52 fjt 11 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék, a homonnai kir. járásbírósa területén lévő Orosz-Patak községbe fekvő az orosz-pataki 35. számú tjkvben Rilyák Vaszily (kinek neje Melnik Olena) tulajdonánál felvett, ház udvarral és kerttel, és 3/4 urb. kültelekből álló ingatlanra Desewily Dénes árverési vevő vesztélyére a visszárverést 719 forintban ezennel megállapított kiküldési árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1899. évi június hó 2. napjának délelőtt 10 órakor Orosz-Patak község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alól is eladtni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át, vagyis 71 fjt 90 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Homonnán, a kir. járásbírósa, mint telekkönyvi hatóságnál 1899. évi április hó 4-ik napján.

Dr. Oláh, kir. a'bíró.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hirnevű házszer ellentállt az idő megpróbáltatásnak, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik köszvénynél, csúznál, tagszaggatásnál és meghüleséknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjeggyel és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTAD

Eladó

egy éven át használt Schutt-
levort féle 17 soros vetőgép
és egy alig használt könnyű
féderes kocsihintó.
Hol? megtudható a kiadó-
hivatalban.

Zártalanul és nyomban száradó

Törvényileg védve!

Veritabl Lauqe Christoph.

Christoph Ferenc
SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

Isletővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt is használtatassanak, mivel a kellemetlen szag és a lassú, ragadós száradás, mely az olajfestékeknek és az olajtaknak sajátja, elkerültetik. Emellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A palló nedves tárgyakkal feltörölhető, anélkül hogy elv. tené tönkét. Meg kell különböztetni:

szinezett szobapalló-fénymázt,
sárgasbarnát és mahagonibarnát, mely akár csak az olaj festék fedi be a pallót a egytallal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen beföd minden foltot. E. r. mázolás stb; van azután

tiszta fénymáz (szinezetlen)
uj pallókra és parketre, mely csupan fényt ad. Különösen parketre s olajfestékekkel már bemázolt egészen új pallókra való. Csak fényt ad, onédfogva nem fedi el a famustrát.

Postacsomag, körülbelül 35 négyzetmtr. (két középna-gyságu szobára való) 5 fjt. 90 kr., vagy 9 1/2 márká.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázolások és prospek-tusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék új vizsgálni a c. t. r. s. a. gyári jegyre, mivel ezt a több mint 50 éve létező gyártmányt sokfelé utánozzák és hamisítják, sokkal rosszabb, s gyakran a célnak meg nem felelő minőség-ben hozzák forgalomba.

Christoph Ferenc,
A valódi szobapalló-fénymáz feltalálója és egyedüli gyártó.
Prága, K. Berlin.

Kapható: Malártsik György és Bilanovits
István fűszerkereskedésiben S.-A.-Ujhely

Schönborn Buchheim Ervin gróf
uradalmi ásványvizek bérlősege
Szolyván.

<p>Szolyvai forrás orvos-tanárok nyilatko-zatai alapján legjobban ajánlva:</p> <p>köszvény, vesekő, hugyhomok, czukorbetegség és gyomorbántalmak esetén.</p> <p>Kitűnő üdítő asztali víz.</p>	<p>Luh Erzsébet-forrás gyomorbántalmak, torok- és gégebajok, étvágytalanság ellen</p> <p>elsőrangú gyógyvíz.</p> <p>A bort nem festi.</p>	<p>Polenai forrás elsőrangú diatétikus víz.</p> <p>Legüdítőbb asztali víz.</p> <p>Tejjel vegyítve a leg- jobb nyálkaoldó szer.</p> <p>Ezért ajánlják a légző- szervek hurutjainál.</p> <p>Elsőrangú borvíz.</p>
--	--	--

Prospectusok ingyen és bérmentve.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

Az **ADRIANCE**, **PLATT** és Co.
new-yorki gyár világhírű
„ADRIANCE”
kéveköto-, marokrakó arató-
és fűkaszálo-gépeinek
magyarországi kizárólagos képviselője.

A **V. VERMOREL**-féle
villefranchei gyár világhírű
„ECLAIR”
peronospo- a-feo-
kendőinek

Minden a mezőgazdaság keretébe
tartozó szükségletek, mint:
**vetőmagvak, műtrágyák,
anyagok, szerszámok, gépek stb.**

legutányosabb beszerzési forrása. 33667

A szövetséget alapszabályait és havonként kétszer megjelenő „ÜZLETI ÉRTEBITŐ”-jét bárkinek ingyen és bérmentve megküldi.

Meghívás.

„A szerencsi szálloda részvénytársaság“

t. részvényesei

folyó évi május hó 28-án délután 2 órakor
a szálloda helyiségében tartandó

rendes közgyűlésre

azon megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 10. §-a értelmében a részvények a közgyűlés tartamára annak megnyitása előtt 48 órával Vitányi Bertalan igazgatónál lesznek leteendőek.

Tanácskozás tárgyai lesznek:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt üzleti évről.
2. Az előterjesztett számadások és az évi mérleg megvizsgálása és megállapítása.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság megválasztása.

Szerencs, 1899. május hó 10-én.

Az igazgatóság.

BERCZIK NÁNDOR

asztalos műhely

S.-A.-Ujhely, Kossuth L. utca
176. (a dohánygyárral szemben)

Tisztelettel értesitem S. A.-Ujhely és vidéke n. é. közönségét, hogy Budapestről visszatérve, asztalos műhelyemet megnyitottam. Budapesti két évi tartózkodásom alatt alkalmazva voltam a legelőkelőbb gyárakban, é. p. mint munkarajzoló **Gregersen** urak gyárában; mint munkavezető **Bodon Károly** ur üzletében; s mint előmunkás **Thék Endre** ur gyárában. A szerzett tapasztalatok folytán képesítve vagyok a legmodernebb és legstílszerűbb épület- és butormunkák előállítására s a legmesszebb menő igényeknek is megtudok felelni.

A n. é. közönségnek S.-A.-Ujhelyben is mintegy 10 éven át kiérdemelt bizalmát most még fokozottabban kérve és várva mély tisztelettel vagyok

Berczik Nándor,
műasztalos.

Akar ön jó cognacot inni?

Kérjen mindig csak

TOKAJI COGNACOT
TOKAJ VAROS CZIMERÉVEL

(kigyós kereszt a hármass hegyen,)

mert különben értéktelen hamisítványt kap.

Valódi Tokaji Cognac kapható:

minden nagyobb fűszer- és csemege-kereskedésben és gyógyszerárban.

ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁR

TOKAJ.

Főraktár: **Nagy Ferencz**, fűszer-, festék- és rövid-ár kereskedése S. A.-Ujhely Rákóczi-utca.

Végkiárusítás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Nyiregyházára leendő elköltözködésem folytán több évtized óta fennálló üzletemet teljesen feloszlatom, s a meglévő árukészletemet (u. m. férfi- női ruhaszövetek, vásznak, asztalneműek, szőnyegek és függönyök stb. stb.) mélyen a beszerzési áron alól hatósági engedéllyel véglegesen kiárusítom.

A végeladás legfeljebb 3-4 hétig fog tartani.

Midőn ezen felette előnyös bevásárlási alkalomra a t. közönség b. figyelmét felhívom, maradtam S.-A.-Ujhely, 1899. május havában

kiváló tisztelettel:

Kelner József Fia.

Nagymennyiségű Bútor

mely saját műhelyemben, szolid és tartós kivitelben készült, férjem elhalálása folytán

nagyon olcsón árusítom el,

melyre a n. é. közönség becses figyelmét tisztelettel felhívni van szerencsém.

Egyidejűleg az érdeklődők becses figyelmét arra is felhívni bátorkodom, hogy ezen jó hírnévnek örvendő **butor-raktáramat, asztalos műhelylyel együtt** vagy anélkül hajlandó volnék egészen is átadni

Teljes tisztelettel

Özv. Dubay Istvánné.

S.-A.-Ujhelyben, Kazinczi-utca 54. szám.

Üzlet megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a főtéren, a Korinkó-féle házban, néhai férjem **Lefkovits Bernáth** üzlet helyiségében **Özv. Lefkovitsné és Geczler** törvényszéki bej. társ-czég alatt egy jól berendezett

férfi- és női divat, posztó- és rőfös-áru üzletet

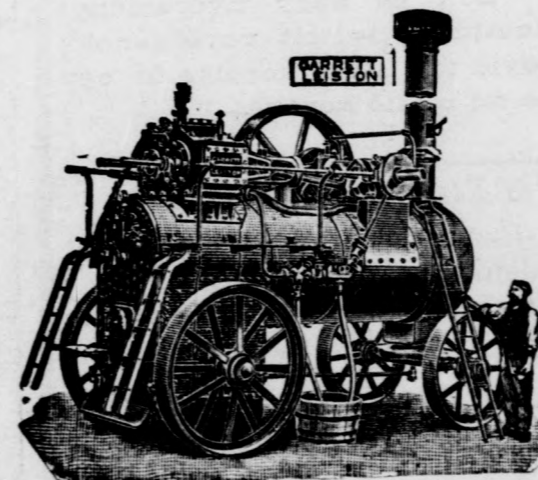
nyitottam, hol is mindennemű **posztók, finom ruhakelmék, legjobb minőségű voalok, szépebbé asztalneműek és vásznak, szőnyegek, függönyök, paplanok,** szóval minden e szakbavágó ezikké dus választékban a **legjutányosabb árban** kaphatók; áruink minőségre nézve pedig a legjobbak, mivel azokat úgy Brünmben, mint Bécsben és Budapesten személyesen vásároltuk be. Ezen előnyöknél fogva kérem a m. t. közönséget, hogy azon nagybecsű bizalmukkal, melylyel néhai férjemet még életében kitüntetni szivesek voltak, a társzégre is átruházni méltóztassanak, melyet igyekezni fogunk továbbra is kiérdemelni.

Kiváló tisztelettel

Özv. Lefkovits Bernáthné és Geczler.

IFJ. KOTZÓ PÁL

Budapest, V. Lipót-körut 18. szám.
(Vigszínház mellett a nyugati pályaudvar s Margithid közelében.)

A közönségnek pártfogását kérve, ajánlja Garrett R. és fiai féle legújabb szerkezetű **compound gőzmozgonyait félstabil és stabil alakban,** amelyek 40 százalék tüzelőanyag megtakarítással dolgoznak.

Gőzmozdonyokat és gőzcseplőket négy-szer fordítható acél-dobsinekekkel, toldást nem igénylő szalmarázókkal és nagy szita felülettel, minden nagyságban.

Minden fajta lovas cséplőkészleteket, arató és vetőgépeket, szecskavágókat, répvágókat és minden más gazdasági gépeket.

Vidéken lakó szolid ügynökök kerestetnek!

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.
Homlokzat-festék-gyár
 KRONSTEINER KÁROLY
 Bécs, III., Hauptstrasse 120. sz. (saját házában)
 Kifüjtetve arany érmekkel.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari, bánya- és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója.
 E homlokzat-festékek, melyek mézben feloldhatók, száraz állapotban, poralakban és 40 különböző mintában különként 10 krtól felfelé szállíthatnak és ami a festék szürtszettségét illeti, azonos az olajfestékekkel.
 Mintakártya, ugyszintén használati utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Hirdetmény.

A t. cz. közönség tudomására hozatik, hogy alulírott intézet földbirtokokra és S.-A.-Ujhelyben lévő házakra 10-50 évig terjedő

Törlesztési kölcsönöket

eszközöl.

A feltételekre vonatkozó bővebb felvilágosítással szolgál a

S.-A.-Ujhelyi Népbank mint Takarékpénztár.

Legnagyobb nyeresemény legszerencsésebb esetben

1.000,000

korona.

Az összes 50,000 nyeresemény jegyzéke.

A legnagyobb nyeresemény legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

A nyeresemények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő	Jutalom	Korona
1	1 jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	" "	200000
2	" "	100000
1	" "	90000
1	" "	80000
1	" "	70000
2	" "	60000
1	" "	40000
5	" "	30000
1	" "	25000
2	" "	20000
3	" "	15000
31	" "	10000
67	" "	5000
3	" "	3000
432	" "	2000
763	" "	1000
1238	" "	500
90	" "	300
31700	" "	200
3900	" "	170
4900	" "	130
50	" "	100
3900	" "	80
2900	" "	40

50,000 nyer. és jut. összegben **13.160,000**

Rendelőlevél levágandó. **Török A. és Társa uraknak Budapest.**

Kérek részemre... I. oszt. m. kir. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget... frt } utánvételezni kérem } A nem tetsző postautalvánnyal küldöm } törlendő.

Pontos cím:

A negyedik m. kir. osztálysorsjáték nemsokára ismét kezdődik és

100,000 sorsjegyre **50,000** újból nyeremény

jut, vagyis az oldalt levő nyereseményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyerési esélyek tehát, mint már általánosan ismeretes, óriásiak.

Összesen tizenhárom millió 160.000 koronát sorsolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeresemény legszerencsésebb esetben

egy millió korona.

Szíves mielőbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész I. o. eredeti sorsjegy 6.-
 » fél » » » 3.-
 » negyed » » » 1.15
 » nyolczad » » » .75

küldünk szét utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

A húzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos húzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A húzások a magyar kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kérjük a rendelvényeket mielőbb, legkésőbbben azonban

f. é. május hó 18 és 19-ig hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa.

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítói

Budapest, V., Váci-körút 4/a.

Sok és nagy nyereseményt fizettünk tisztelt vevőinknek; rövid idő alatt körülbelül egy és fél millió koronát.

Köszönetnyilvánítás.

Ö Fensége Salvator Lipót főherceg udvarmesteri hivatala.

Általános Asbestáru gyár.

Ö császári és királyi Fensége Salvator Lipót Főherceg rendkívül meg van elégedve az asbesttalpbél bélélt cipőkkel. Ö Fensége hosszabb gyalogkiránduláson használta e cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradtak úgy el, mint más közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadász-cipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbesttalpbéllel, ugyanannál a cipőszélnél s aztán küldjék ide.

Hisszük, hogy e vadász-cipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelőek, amint megfelelőek voltak a szalonczipők.

Zágráb, 1898. július hó 8-án.

KRAHL, huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke a következőket írja: Tisztelt Doktor ur!

Az asbestbetéti cipők kitűnőnek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszünt minden lábfájásom, úgy hogy — azt hiszem — lábbajom semmi további orvoslást nem igényel.

Szíves tanácsát köszöni Dánoson, 1897. évi szeptember 17-én.

tisztelő híve
 Wekerle Sándor.

Óvjuk lábainkat hidegtől, nedvességtől és meghűléstől.

Nincs többé lábfájás!

Sem tyukszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdagakat, sem lábégés.

Rovid idei viseles után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Hégyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbesttalpbéllel látja el.

Kettősvastagságú 1 frt 20 kr., egyszerű 60 kr., homoktalp 40 kr., gyermekeknek fele.

Az asbesttalpbélés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállított.

Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások prospektusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

➔ **Viszonteladónak megfelelő árengedmény.** ➔

Kapható kizárólag csak az Általános asbestáru-gyár betéti társaság Budapest, VI. Sziv-utca 18. szám.

Zacherlin
 Insecto
 Nicht in der Düte!

Egyedül valódi csakis üvegben!

Ez a valóban csalhatatlan és gyökeres irtószert mindenennemü rovar ellen.

A valódi Zacherlin kapható:

S.-a.-Ujhelyben: Kincsesy Péter, Widder Gy., Fischer Han', Behyna test., Grünbaum M., Nagy Ferencz, Klein Henrik, Klein Albert Malátsik György, Szentgyörgyi Vilim, Klein Géza, Kristóf Károly, Glück Samu, Szikszay Róza és Markus Safr, Bilanovits István.

Abauj-Szántó: Blau Herman. Sávay Kálmán, Friedmann Simoa, Klein Adolf, Klein Vilmos.

Forró-Encs: Haimann Salamon. Herczfeld Lajos.

Gálszécs: Grün Lajos, Engländer Ignác, Friedmann Lipót és Rosenberg Bernát.

Homonnán: Friedmann Markus, Hoczsa Gyula, Klein Dávid és fia, Kuharszky Gyula, Pápay Pál, Szekerák Aladár,

Rosenblüth Márkus, Szekerák Ambrus. Mándok: Richard Emil.

N.-Mihályban: Glück Mór, Tolvay Imre, Buczinszky Lajos, Marmorstein Jenő, Wünschendorfer K. és Landesmann Vilmos.

Sárospatakon: Pavletits György s Palcsó Lászlónál.

Szerencsen: Turcsányi Ferencz.

Tállyán: Gottfried Sámuel.

Tokajon: Frisch Vilmos, Helm Samu, Morgenstern Izidor, Olay Lajos, Zákó Soma, Gross Izrael.

Varannón: Cseri Herman, Gaál Sándor, Friedmann és Rosenberg, Rosenblüth Sándor.